

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv-szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4 sz.

A bűnös lélektana.

Szemelvények dr. Kármán Elemer nagyváradi kir. ügyész,
hasonczimű művéből.

3. A czinkek. (Folytatás.)

«Czink» voltakép tolvaj szó, de úgy hiszem belőle cred a magyar «czinkos» és így mi is, mint a német írők (Zinken) használhatjuk a gonosztevők írással, jeladással vagy egyéb módon való érintkezésének a megjelölésére.

Az írásos czinkek a régi rablóvilágban divtak — nálunk a betyárírás — s a gonosztevők összehívására, egyiknek a másik utjáról, járásáról való értesítésére szolgáltak. Nem betűkből állottak ezek, hanem mindenféle rajzokból, alakokból, melyeket kápolnákra, istállószínekre, útszéli keresztetekre, utmutatókra, kerítésekre, falakra rajzoltak. Egyes hirhedtebb betyárnak megvolt a maga külön jele, czimere, a melyről a többi megismerte, hogy az merre jár. Nagyon érdekes pelda az a rajz, a melyet Gross mond el és a melyet Styriában találtak egy erdei kápolnában: papagály, mellette templom és kulcs, alatta három egymásra rakott kő és egy pólyás gyermek. Ennek a jelentése az, hogy az a hirhedt betörő, a kinek papagály a jelvénye, egy templom kirablására hívja társait. A három kő a népies kalendáriumokban a megkövezett Szent István vértanúnak, a pólyás gyermek az Üdvözítőnek a symboluma: ennek a jelentése, hogy december 25-én lesz a találkozó s 26-án a betörés. A csendőrök ezt kitalálták és karácsony napján a kápolnánál sikerült is három gazembert elesipni.

Dívnak azután efféle jelek a kóbor cigányoknál: olyan helyeken, a hol ilyenek táboroznak, gyakran találni kőrákásba tűzött galyaeskát s fura vésett rovásokat. Szokásuk a csavargóknak és koldusoknak is efféle jelekkel: ○ × III megjelölni azokat a házakat, a hol alnak alamizsnát s a hol üres kézzel küldik el a koldust. Mai nap azonban e jelezinkek mind ritkábbak s idővel tán ki is vesznek. A modern büntettes, a mely a rablóbandák helyére lépett, ezek helyett más módhoz folyamodik: a titkos, chiffreírozott íráshoz, a melyet a diplomatáktól s magasabb katonai köröktől tanult el.

Más neve a czinkeknak arra szolgál, hogy a büntettes egymást felismerje, vagy titkos közlésekre. Különféle

szemhunyorpatások, kézmozdulatok, ujjtartások, vagy a némabeszéd, betűknek a levegőbe való írása tartoznak az előbbiekhöz, ezekkel ad jelet és nem szorul arra, mikor a magafajtája meg akarja lopni vagy csalni, hogy azt kelljen mondania: «pardon, én is tolvaj vagyok!»

Titkos közlésekre különösen akkor van a büntettesnek szüksége, mikor már a fogságban van, vagy a vizsgálóbíró előtt szembesítik társaival. A fogház magányában a legraffináltabb eszközökhöz folyamodik, hogy társait értesítse: kopogtat, a fűtőcsövön beszél, a szemben lévő ablakba kenyérgalacsinra erősített papirlapot dobál. Két letartóztatott zsidó engedélyt kért ünnepeiken szent zsoltárok éneklésére, mindegyik persze külön énekelte, hogy egymást ne zavarják. Hetek múlva vette észre a fogházszemélyzet, hogy a vizsgálóbíró előtt tett vallomásaikat zongedezték el egymásnak. Ép ily raffinált módon érintkeznek a külvilággal, hozzátartozóikkal és társaikkal; a látogatási órában érzékeny jelenetek közben levelek váltatnak, bucsucsoók alatt pénzt csuszlat egyik-másiknak a szájába; ruhába bevarrva, kenyérbe, kulácsba besűtve küldik be a levelet. Magam láttam egy esetet, a hol zöldpaprikának a bele ki volt szedve és a levél helellesztve.

A czinkekhez tartozik végül az ú. n. «slichener czink», a melylyel a büntettes áruló társát jelöli meg. Valaha a gonosztevő megélte azt, a ki őt elárulta. Így tesz ma is a cigány. Manap azonban a leggyakoribb, hogy a poszájára húz egy késtárgást, a mely begyógyul, de a helye megmarad, úgy mint a német diákok «schmiss»-ei. Ilyet nem egy akasztófavirágon látni s nevezetes, hogy e miatt soha se tett az illető feljelentést.

4. Tátoválás

A tátoválásnak Lombroso tulajdonított először jelentőséget s egyenesen a büntettes szokását látta benne, a mely pszehikai degeneráltságából folyne. Ez azonban nem áll. A tátoválás elterjedt, alfajult szokás, a mely a vadabb lokületű, durvább foglalkozású embereknél divik, mint a hentesek, mészárosok, katonák, nutrózok. Egész jeleneteket, arcképeket ábrázolnak azok néha, gyakran trágár képek. A büntettesek és prostituáltak között sokszor fordul elő, ez tény. Ennek oka azonban nyilván csak azzal függ össze, hogy ezeknek

Elő magyar vill. orvó

berend, hangszer-gyár

honvédség, valamint a M. kir. csendőrség szerződött szállója és a Ludovika Akadémián házi hangszerkészítője, az

Ocskai és a szabadelmozott Bárhósi teregető felállója Budapest, Lőszáld-utca 5. Gyár: Öntőház-utca 2.

A hulló saját gyárában készült összes vonós és fuvó hangszereit és akkordiókat, Harmonikák erő-ol-

puenstíllatlan hangokkal. Az összes hangszerek javítása olcsón eszközöltetnek. Argyérek minden hang-

STOWASSER, JÁNOS osás Ári és királyi udvari szállító, a cs. és kir. kősz. hadsereg, a M. kir.

honvédség, valamint a M. kir. csendőrség szerződött szállója és a Ludovika Akadémián házi hangszerkészítője, az

Ocskai és a szabadelmozott Bárhósi teregető felállója Budapest, Lőszáld-utca 5. Gyár: Öntőház-utca 2.

A hulló saját gyárában készült összes vonós és fuvó hangszereit és akkordiókat, Harmonikák erő-ol-

puenstíllatlan hangokkal. Az összes hangszerek javítása olcsón eszközöltetnek. Argyérek minden hang-

asorról külföldre küldetk. **Magyarország legnagyobb vonós és fuvó hangszerek gyára.** 6

a lelkülete is durvább, erkölcsi érzésük alacsonyabb, másfelől pedig szervezetük érzékletlenebb, a mely a meztelen test összeszurkálásától el nem riad. Ennél több következtetés azonban nem vonható.

III. A büntett néhány specialistája.

1. A tolvaj és rabló.

A tolvaj bűncselekménye: a lopás, testi ügyességén, testi képességein alapul; elvesz, betör, besurran. Egyedüli szellemi működése: oly időben s úgy venni el, hogy észre ne vegyék. E testi ügyességekben műveli ki magát, úgy hogy a lopás egyik-másik módjának specialistájává képezi magát s ebben működik tovább. A zsebtolvaj «ollóval», vagyis két kinyújtott ujjával dolgozik s rendszeren egy társat nevel magának, a ki «falaz», fedezi őt, másfelé vonja az áldozat figyelmét, beleütközik, szivarjára tüzet kér. Az ékszertolvaj a kisebb ékszerek eltüntetésében gyakorlott: a kézelőibe rejti, a pult alá erősíti, hogy társa elvigye, az ajtóban koldusruhában megjelenő társa kalapjába dobja, mint alamizsnát. Úgy az ékszertolvaj, mint a szállodatolvaj rendszeren sokat sajátított el a szélhámostól: elegáns, biztos fellépését. A betörő többé-kevésbé tökéletes betörőszerszámokkal dolgozik, olykor finom börtáskában viszi felszerelését, a csassarobbantó széngázzal. Van azután automatatolvaj, áruháztolvaj, csomagtolvaj, bolti betörő, a ki a pinczéből tör fel a boltba, banktolvaj, kerékpártolvaj, felöltőtolvaj, padlástolvaj, a kiknek a mesterségéhez mind külön ismeretek és képességek elsajátítása szükséges s a ki elsajátította, rendszeren e specialitás mellett marad. A tolvaj rendszeren jó mászó és ugró s jól fut, ha üldözői elől menekül.

Így a szellemi képességek a tolvajnál rendkívül elmaradnak a testi képességek mögött. Legjellemzőbb lelki tulajdonsága a bátorság, a mely az éjjeli betöréseknél tűnik szembe legjobban. Tudja, hogy az emberek mikor alszanak mélyen s akkor keresi őket fel. Kiveszi az alvó mellett heverő nadrágja zsebéből a kulcsot és nyugodtan felnyitja vele a szekrényt. Ezzel a nyugodt bátorsággal magyarázhatók sokszor nyaktörő vállalkozásai és hihetetlen szemtelensége, melyben néha még humorra is van kedve.

A tolvaj szellemi ügyessége inkább a lopás előkészítésére és a végrehajtást elősegítő mellékkörülmények rendezésére irányul. Elsőrendű fontossággal bír nála a kiképzés. Majdnem minden nevezetesebb lopásnak van előzőleg kémje: mint kérégető, újságáros, ügynök, hordár, kérdészködő egyén, villamos- vagy gázberendező, udvari muzsikus jelenik meg s kitapasztalja a helyi viszonyokat, ellopja a kulcsot, vagy arról lenyomatot vesz szappanban, viaszban. Faluhelyt a kutyára figyel s olykor meg is mérgezi mérgezett hússal (czigányok).

A lopás végrehajtásánál legfontosabb a tolvajnak az őrtálló, a ki meglesi, hogy nem-e jó valaki és annak figyelmét iparkodik elterelni: különösen a rondórét; jelenti, hogy a tulsó sarkon valaki összeesett, a másik utcában gyanus füst van; ha ez se használ, akár utcái botránnyt okoz, leveri a lámpát, sőt be is engedi magát e miatt kísértetni s pár napra lecsukatni, hogy társai békében dolgozhassanak.

A zsebtolvaj segédje az utcán összeesik, örülségi rohama támad, nyavalya töri («vadembert játszik»), hogy a tolvaj a tömegben zsebelheessen; a boltitolvaj társa foglalkoztatja a boltost, a vevőket. A vasuti tolvaj társa szórakoztatja az áldozatot, különösen a nő, és a lopott tárggyal ő száll le elébb. A lopott tárgy rögtöni továbbadása egyáltalán lényeges a zsebtolvajlásnál, vásári és bolti lopásnál. A szállodatolvaj társa rendszeren szintén ugyanabban a szállóban száll meg, mert ha ezt előveszik, hogy mit keres, igazolja, hogy hozzá jött és csak tévedésből nyitott be más szobába (a tolvaj természetesen mint borbély, bérszolga, szabó, ügynök jár körül). A vásári tolvaj a mellette álló jámbor leánykának adja oda a lopott árut s az a lába közé rejtve megy vele tovább («lovagola»).

Hegyes, erdős vidékeinken az orrvadász, az alföldön a lökötő mutat fel külön típusokat. Vannak helyek, a hol hozzájuk egész legendák fűződnek, az előbbieket a büvös vadásznak, az utóbbiakat a szegénylegények silány modern utánzatai.

A rabló, az erőszakos tolvaj, a kinek tevékenysége kizárólag az elvitel eszköze a testi erő, meglehetősen letűnik nálunk is, úgy mint a rendezett államokban egyáltalán. Nálunk a «rablás»-ok többnyire jámbor vorokedések, a mi közben néhány korona értékű tárgyak tűnnek el. A gyakorlat iparkodik is ezeket rendszeren «szarolások» czimén intézni el. A barlangokban rejtőző félelmes alakok, épúgy mint a pusztákon száguldó rabló már kiveszett. A rablógyilkos pedig természetesen más lapra tartozik.

2. A csaló.

Míg a tolvajnak a testi ügyesség, a csalónak az észbeli ügyesség a mestersége. Lélektanilag a csalás burkolt hazugság, a mely a csalónak vagyoni hasznot, a tévedésbe ejtettnek vagy megcsaltnak vagyoni kárt okoz. Ez a hazugság rendszeren valami ügyesebb alakba van elrejtve, úgy hogy valónak lássék; erre szolgál a csaló előadásának, arcjátékának, viselkedésének módja is.

De ezért a csaló intelligenciáját nem szabad túlbecsülnünk. Többnyire az emberek hihetetlen jóhiszeműsége, könnyenbívósága és bárgyúsága maga kínálkozik alkalmas mediumul. Mi sem mutatja ezt jobban, hogy a csalás egyszerűbb módjai, dacára, hogy még az újságból is unós-untig ismeretesek, újabb áldozatokra tesznek szert.

A legjobb órák,

legszolidabb ékszerek, egyszerűtől a legdrágábbig, úgy készpénz, mint részletfizetésre 10 évi jótállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JÁNOS

művésznél Szegeden.
javítások 5 évi jótállás mellett.
Arcképek ingyen!

Ilyen a házasságzedelgés, a melynek cselédek vagy férjvagyó pártában maradt nők állandóan felülnek; a kölcsönügynökök csalásai, a kik olcsó pénzszerzéssel áltatják áldozataikat és információszerzés, levelezés stb. címén szednek díjakat, de kölcsönt sohase szereznek s a kiknek hirdetései mégis állandó rovatai a hirlapoknak; a kauziószedelgők, a kik lapot, vállalatot alapítanak és állásra éhes kisemberek néhány száz koronáját szedik össze; az üzletközvetítők, a kik hangzatos ajánlatokkal jóforgalmu tej- és kávécsarnokokat, fűszerüzleteket, vendéglőket adnak el, de a vevő már az első napokban észreveszi, hogy a napi bevétel a fele se annak, a mit ígértek.

Az egyszerűbb családoknak igazi tere a parasztfogás. Különösen vásárokon divik ez mindenféle játékok körül, például hurokvetés, hogy ki tudja eltalálni, hogy az újját a hurok megfogja? Ez persze sohase »találódik» el, mert a csaló úgy veti, hogy ne találja el; kockavetés jelölt kockákkal stb.

A parasztok becsapásának nálunk, különösen az alföldön egy egész sajátos módja divik, a pénzhamisítás ígéretével való csalás. A csaló felhasználja a nép meggazdagodási vágyát s hogy különösen a magyar néplélek a pénzverési s bankjegybocsátási joggal még ma sincs tisztában; ráveszi áldozatát, hogy szövetkezzenek pénzhamisításra, mutat neki valódi pénzt, azt állítván, hogy az hamis, és az előállításai költségekre kér néhány száz forintot, ígervén, hogy háromnapi hamis pénzt ad helyette. Hibetetlen, hogy mennyi értelmesnek látszó magyar gazdaember ül fel ennek az elég otromba csalásnak. E családoknak általában az a pszichológiája a megcsalt részéről, hogy tudja, hogy az efféle dolgokkal már becsaptak sok embert, de ő bizik benne, hogy ez az egy, a kivel neki dolga van, nem olyan! ezt a hitet kellően felbreszteni, kibaszni s megtartani, Ez a csaló ügyessége.

Mezőgazdasággal foglalkozó népünk körében tipikus alakja a csalásnak a lócsiszár. A lócsiszár a lovakhoz nem ért, de ismeri az embereket és úgy közelít a vevőhöz, a mint annak természete és műveltsége megkívánja. Ezért gyakran a legügyesebb lókereskedő úgyszólván semmit se ért a lovakhoz. A hogy a lovat ide-oda vezeti, eldovagoltatja, az egész ügyelet szédületes gyorsasággal bonyolítja le, a vevő fejét telebeszéli — ez a mestersége. Gyakran aztán mesterséges eszközökkel is segít a dolgon: a ló fogát leégeti, leköszörüli, arsennal eteti, paprikát tesz a végelébé, festi a színét s vannak arra is módok, hogy legalább a vétel ideje alatt a bibák s betegségek eltűnjenek.

A csalóhoz közel áll a bamis játékos: a grec. Akár a magnebb, akár az alacsonyabb körökhöz tartozik: fellépése bizalomgerjesztő, jól öltözött s jelentékenyebb intelligenciáit árul el. Tekintete éles, leselekedő, a melylyel legott észreveszi a pénzes embert; keze finom, jól ápolt, mert kézi ügyességre szüksége van. Társakkal dolgozik, a kik az áldozat háta mögött »kibiciznek» s jellel adják tudtára, hogy az áldozatnak milyen kártyája van; csupa jelek: a szivarnek a száj szögletében való ta tása, az óralánc babrálása, bajuszpödrés stb.

A szokásszerű csalásnak nálunk igen elterjedt alakja a »halózás». A csaló boltba megy és valamit vásárolva pénzt vált, például 20 koronát; mikor már visszakapott, mondjuk 11 koronát, erre eszébe jut, hogy van aprópénze, visszakeri a váltás végett átadott bankót, de

látatlanul nyomja a kereskedő markába a már visszakapott összeget, megtartva abból nébány koronát.

A csalásnak a módjain természetesen rendszerint csak kisebb összegeket lehet szerezni s vesztetni. De ép e bűncselekmények világítják meg legjobban a szokásszerű büntetett az egyéb büntettek mellett, a mennyiben nem súlyuk, de szokásszerű gyakorlásuk a jellemző; elkövetők folyton ezekkel foglalkoznak, ez állandó mesterségük s keresetforrásuk s egyik helyről a másikra, egyik sokadalomból a másikba úzik manipulációikat, úgyszólván sohase térve át a tisztas munkára. (Vége köv.)

ÉRDEKES- NYOMOZÁSOK.

A lelketlen anya.

Írta: Máthé Miklós törzserőrmester.

A napilapokat olvasgatván, úgyszólván nap-nap után értesülünk erőművi behatás folytán előidézett elveté-
lésekről s gyermekgyilkosságokról.

Már nem is feltűnő, sőt szinte természetes folyamánya ez a törvényen kívüli nemi érintkezésnek.

A leány, vagy fiatal özevgy, bármilyen társadalmi állásból való legyen is, nem tudván természeti ösztönét leküzdni, vagy nines elég akaraterije a minden felől jövő kisértéseknek ellenállani, a férfi karjaiba dobja magát s a vége az, hogy teherbe esik.

Most következik a kiábrándulás. Szabadulni vágyik a szegénytől, a közmegevetéstől. És előre veti árnyékát — különösen a szegény cselédleányoknál — a nehéz megélhetés súlyos gondja is. Mert hát a szerelmes férfi, aki pénzt, házasságot ígért minden szavában, míg a leány át nem engedte magát neki, rendszeren megfelede-
kezik ígéretéről, sőt el is tűnik a láthatárról, mikor az előre látható következményekről értesül.

Ilyen körülmények között aztán nines más menekvés, mint vagy a tudósasszonyhoz fordulni és ennek nagyon sokszor az anyára nézve is életveszélylyel járó közreműködését igénybe venni, vagy bevárni a szülés idejét, a mikor is a mások közreműködése és tudta nélkül maga pusztítja el újszülöttjét az állatias anya, csakhogy szegényétől menekülhessen.

Súlyos természeti bűncselekmény mind a kettő és különösen az előbbi eljárás kinyomozása ad nehéz munkát a nyomozó csendőrnek. Pedig hát — úgyszólván — nyílt titok az egész. Tud róla ez is, az is. Még a verebek is azt csiripelik. De ha a csendőr utána puhatol, mindenki mástól hallotta, a mit mond. Ő maga nem tud biztosan semmit. És hiába is puhatol tovább a csendőr, sohase tudhatja meg kitől eredt a híresztelés.

Végre is kiderül, hogy pletyka volt az egész. Abból

Ha fáj a feje ⁷ ne tévovázók, hanem használjon azonnal **Beretvás-pastillát**

mely 10 perces alatt a legmakacsabb migránt és fájtságát elmulasztja. — Árja K 1.20. — Kapható minden gyógytárban. Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Kisposton. Orvosok által ajánlva. Három dobozról ingy. postai szállítás.

eredt, hogy Z.-eknél nagy leány van; a tudósszony, a kirol mindenki tudja, hogy a bajba került leányok megmentője, néhányszor megfordult ott, a leány egy kicsit meghült, vagy elrontotta a gyomrát, a színe is megváltozott, kezelni, kenegetni kellett stb.

Ilyenekkel legtöbbször el lehet hallgattatni a sugdósódásokat és ha a csendőr nyomozni akarja is az ügyben, ha csak teljesen pozitív adatai nincsenek, bele sem foghat, mert nem lehet benne biztos, hogy büncselekmény történt-e vagy csakugyan egy kis egészségváltozásból eredt a tudósszony látogatása s ebből eredő jóhiszemű állítás vagy rosszakaratu pletyka az egész.

A becsület pedig, különösen a nő becsülete, törvényeink szerint is, nebánsvirág.

A gyermekgyilkosság esetét azonban, legalább látszólag, könnyebben lehet megállapítani. De vannak ezek között is nagyon nehezen kinyomozható esetek.

Napok mulva a szülés után még az orvos se tudja határozottan megmondani, hogy csakugyan szült-e a nő, vagy csak vetélt. És hogy ha vetélt, idegen kéz általi beavatkozás folytán-e, vagy valamely véletlen balcsét következtében.

Már most ha a legfőbb bizonyíték, az elpusztított gyermek hullája, vagy annak kétségen kívül felismerhető testrésze elő nem kerül, felsülés a vége az egész csendőri beavatkozásnak, sőt kellemetlenség legtöbb esetben, mert eredménytelen eljárásával alkalmat nyújtott egy rágalmazási panaszra.

Ilyen bizonyítalan helyzetben volt Csaba Ákos ez. őrmester, volt tabitófalu őrsparancsnok az 1904. évben, midőn egy, az előbb említettbe hasonló gyermekgyilkossági ügyben a nyomozást bevezette.

S. M. p. . . . i lakos cselédleány ugyanis egyik leányfalui birtokos tojgazdaságában volt alkalmazva. A leány még fiatal, 16—17 éves, veszedelmesen esinos falusi szépség volt. A mellett jól termett, molett alak.

Többi társai csakhamar észrevették, hogy a nőtlen tulajdonos többször kitünteti a leányt s különféle megbízások ürügye alatti mind gyakrabban és gyakrabban berendeli a kastélyba. Ez a körülmény talán még nem is lett volna annyira feltűnő, de volt a lányok között egy, a kivel a tulajdonos hasonló körülmények között már előbből szerelmi viszonyt folytatott. Ez mindjárt tisztába lett a dologgal, annál is inkább, mert ő rá mindig ritkábban került a kastélyba való behívás sora. Csak pár találó megjegyzés kellett tehát, pár nap alatt már tudta az egész cselédség, pár hét mulva pedig az egész nyaralótelep lakosága, hogy a szép Margitkának nagyon jól megy a dolga.

és megtudták ezt a csendőrok is.

Hosszabb idő multán pedig már azt is kezdték gútgogni, hogy a Margitka már nem is ingyen szolgál, mert pár hónap mulva már másodmagával fogja otthagyni a kastélyt, de ez a második aligha lesz nála és a családjánál kedves vendég. Szóval — mint a hogy az olvasó sejtje is — Margitka anyai örököknek nézett elébe.

De nemcsak ő volt ebben a kellemetlen helyzetben, hanem elődje és vetélytársa: a másik leány is. Csak-hogy míg ez utobbu — karsú testü leány lévén — a terhesség jele kétségtelenül meglátszott, sőt maga se tagadta, addig a Margitka nevéve utasíthatta vissza a csipkelődő megjegyzéseket, mert piros, pozsgás arczínje és hízekonyásra hajló molett termete ellentmond-

tak a feltevésnek. Azután meg nem buzódzott a munkától sem, mindenütt ott volt, a hola dolog végét meg kellett fogni s a tejszállításnál mindig egyforma könyedséggel dobálta kocsira a 25 literes tejeskannákat. S tény volt, hogy senkise merhetne ráfogni, hogy csakugyan áldott állapotban van. Mégis egyszer, mikor vetélytársa már fel is kelt a gyerekekágyból, hirtelen futott a telepen, hogy a Margitkának is gyereke született, de el is tette lábálól mindjárt.

Megtulta ezt Csaba Ákos ez. őrmester is, a mint szolgálatilag a telepen időzött, Utána puhaltot tehát, de bizony a leány viselkedéséből és magatartásából semmi alapot nem meríthetett a feltevés valódiságára, mert mint a cselédségtől értesült, a gyanúsított leányon semmiféle elváltozást nem vettek észre, s éppen úgy végezte a dolgát is, mint azelőtt. S mivel másról sem remélt alaposabb információt a gyanu megerősítésére, abbahagyta a puhaltolást.

A gyerekekágyból felkelt másik leány ugyan határozottan állította, hogy Margit is terhes volt, és hogy a jelzett időre várhatta a lebetegedését. De hát a kettőjük közötti ellenséges viszony nyílt dolog lévén, boszúállásból eredő rágalmazásnak minősítette Csaba őrmester ezt a kétségtelen bizonyítékokkal nem támogatott állítást.

Pár nap mulva azonban névtelen levél érkezett az őrsre, a melyben az ismeretlen levélíró erősen bizonykodott a mellett, hogy a gyanúsított leánynak gyereke született, csak keresni kell, meg lesz az valabol, vagy az árnyékszékben, esetleg a kastélyban, vagy az azt körülvevő nagyobb területü diszkerthen. Mert hát a leány nem volt sehoh hosszabb idő óta, mindig otthon tartózkodott.

Ezen az alapon indulva, és mert a községi előjáróság is bizonyította, hogy a leány és a gazdája közötti viszony nem épen pletyka beszéd, mégis belefogott Csaba őrmester a nyomozásba. Beinézett a leányt és közölvén vele az ellene fennforgó gyanut, kikérdezte. Tagadott mindent, mint a parancsolat, még akkor is, mikor tudomására hozta az őrmester, hogy orvosilag meg fogja vizsgáltatni. Egy darabig szégyenkezett ugyan erre a kijelentésre, később mégis csak azt mondta, hogy nem bánja azt se.

Az orvosi vizsgálat eredménye azonban nagyon kétséges lett. Az orvos ugyan határozottan állította, hogy a talált jelekből következtetve, a leány 4—5 nappal előbb vagy vetélt, vagy gyereket szült. De hogy a két eshetőség közül mégis melyik a bizonyosabb, azt — mint mondta — a méhszáj már erős összehúzódásánál fogva meg nem állapíthatja.

A leány pedig mind a két eshetőség feunforgását tagadta.

Csaba őrmester mindezek daczára, abban a jó reményben, hogy a cselédség között valaki bizonyára tudhat az esetről és a névtelen levél adatai is csak onnan szivároghattak ki, őrizet alá vette a leányt s a kastélybeli cselédséget fogta kikérdezés alá. Mikor pedig ezeknek a vallomása sem világította meg ezt a rojtélyes ügyet, a kastély hozzáférhető helyiségeit vette vizsgálat alá.

A tulajdonos ugyanis napok óta távol volt, s hazatérésének ideje se volt bizonyos; részletes kutatást tehát nem tarthatott a bezárt kastélyban.

A kutatás során a leány ágyából egy 30 cm. széles

BUTOR

kézpénzért v. részletfizetésre legjutányosabbáron
EHRENTREU ÉS FUCHS TESTVÉREKNÉL
 BUDAPEST VI., TEREZ-KÖRÜT 8. SZ.

13 Képes árjegyzék ingyen. :: Telefon 88—59.

BUTOR

Az épülő Nemzeti Opern.

Heti vásár «Ameca Meca» községben.

Mexikói képek.

és 14 m. hosszú, erős vászonból készült fásli (pólya) került elő, a melyre nézve a leány azt adta elő, hogy tavasz elején bülésből származott gyomorfájdalmi voltak a az ellen használta gyormomelegítésre a szokatlan hosszú pólyát.

Ezenfelül az egyik árnyékszék padlóján és ülökéjén is bár felsaurolt, de azért elég jól felismerhető vércseppeket találtak.

Erre meg azt mondta a leány, sőt ezt bizonyította a többi cselédség is, hogy az egyik kutya pár nappal előbb kölykezett meg s mivel kölykeit az árnyékszékbe dobálták, ha csak nyitra találta az ajtót, mindig ott kereste azokat felugrált az ülökére is és az vérezte őszre.

Az őrmester mindezek daczára elhatározta, hogy az árnyékszékeket mind kitisztíttatja, bátha ekként bizonyítékhoz juthat, Odarendelte a falubeli cigányokat és kitisztíttatta mind a három egymás melletti árnyékszékét, bár ezen művelet ellen az időközben hazaérkezett birtokos haragosan tiltakozott. Az elsőből kilencz kutyakölyök került elő, a másodikból semmi s végre a harmadikból előkerült a méhlepény és a gyerek hrokja.

Az orvos a méhlepény fejlettségéből megállapította, hogy a született gyerek teljesen fejlett kilencz hónapos gyerek volt. S miután a majorban hónapokkal előbb gyerek nem született, teljesen bizonyosnak látszott, hogy ez csakis a gyanúsított leánytól származik. Ez azonban tagadott mindent.

Igy nem volt más hátra, minthogy a diszkeretet kuttassák át, a mi pedig előreláthatólag sok időbe és fáradságba látszott kerülni; de bát a leány nem vallott, az addig beszerzett bizonyíték pedig nem volt elegendő a teljes megbizonyításhoz, csak éppen a gyanút erősítette meg.

Megkezdtek tobát a kert átkutatását is a leány jelenlétében. Csak a fák és diszbokrok alját kellett vizsgálgatni és ásogatni, mert másutt gyepes volt a terület. De így is alaposan meg kellett vizsgálni a talajt, mert pár nappal előbb nagy záporosó volt s egyenlővé tett mindent.

Ez a záporosó azonban egynttal nyomravezető is lett. Egyik galagonyabokor aljában mintegy gyűrőteknő nagyságú beborpadást vett észre az őrmester, a miről világosan kivehető volt, hogy az eső előtt valami okból ott gödröt á tak, majd betemették, az erős zápor pedig a laza földet úgy lenyomta, hogy a gödör széleit kétségtelenül megjelölte az az ovál alakú repedés, a mi az őrmester figyelmét felkellette.

— Ide jöjjenek emberek és vigyázva a repedés körül ássák meg a földet! — hívta az őrmester a munkásokat. — Jasszus Mária! — sikoltott fel erre a második-csendőr által ott a közelükben őrzött leány — hát mégis megtalálják az én szegyenemet! Most már bevallok mindent! — zokogta szivettépő hangon.

De már nem nagy szükség volt a beismerésére. Pár pillanat alatt előkerült a keresett hulla. Szépen fejlett fiúgyerek volt az elpusztított. Az anyjának az alsó szoknyájába és egy téli posztókendőbe volt belesomagolva s úgy volt eltéve 20—25 cmnyire a föld alá.

Beismert, a leány, hogy öt nappal előbb, június elejére virradó éjjel, még éjjel előtt szülte a gyereket. Hálókamrájában egyedül lévén, senki se tudott róla. Ennél fogva mindjárt meg is fojtotta. Aztán betakarta az említett ruhadarabokkal s addig is, míg a hálókamrárt felkutatította, a méhlepényt s egyebet kiszállította, az ágyban rejtette el, azután pedig a hajnali órákban elvitt a kertbe. Az árnyékszékbe azért nem merte dojni

a gyerek hulláját, mert a kutya mindig ott ólálkodott és tartott tőle, hogy így könnyen felfedezik.

Röggel pedig, mikor a tejszállítás volt, éppen úgy végezte a dolgát, mint máskor.

De nem volt észrevehető változás a természetén sem. Nevezett ugyanis beismerte, hogy a fentebb már említett pólyával, a mint terhességénél fogva kövéredni kezdett, folyton fáslizta magát, úgy hogy állandóan egyforma állapotban levőnek tűnt fel. A szülés után pedig vastagabb alsó ruhát és egy szoknyával többet vett fel s így egyenlített ki a szülés által előidézett, egyébként is alig észrevehető lesavanyodást.

Igy aztán mire a vizsgálobíró és a bonczoló bizottság kiérkezett, teljes beismeréssel és megdönthetetlen bizonyítékokkal adhatta át nekik az őrmester a leányt.

S annak éppen ideje is volt már, mert a nagy befolyással bíró birtokos minden tehetségét latba vetette s minden összeköttetését megmozgatta, hogy eme reá nézve is azégyenletes eset további nyomozását megakadályozza. Mire azonban ez a terve sikerült volna, pedig már sikerült volna, meglett a legfőbb bizonyíték, a gyermek hullája.

A nyomozás tehát, a mint látjuk, ebben az esetben eredménynyel végződött. Mindazáltal nem ajánlható eléggé a hasonló esetekben nyomozó csendőrnek, hogy a legszigorubb óvatossággal járjon el és puhatalásait titokban folytassa — s csak akkor lépjen közbe, ha késlekedés veszélylyel jár, különben észleleteit és az összegyűjtött adatokat közölje szóbelileg a kir. ügyészséggel vagy a legközelebbi járásbíróval és ennek meghagyása szerint járjon el, esetleg mint karbatalom ezek mellett működjön közre.

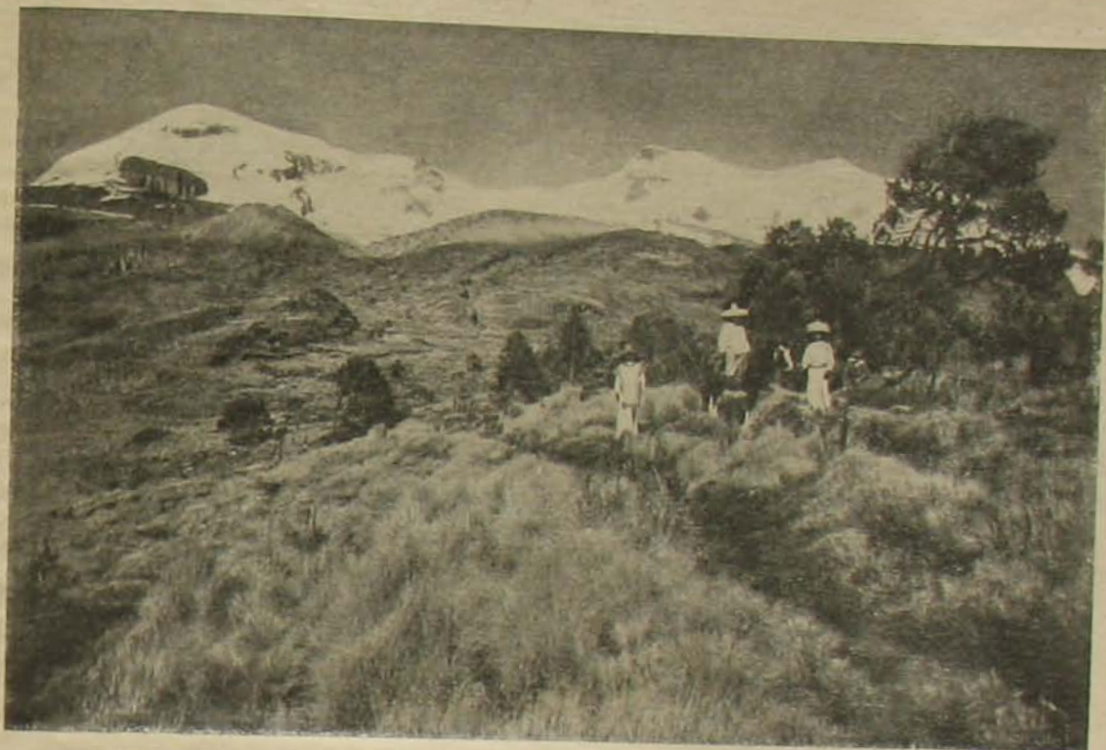
A női becsület, ha egyszer kikezdik, nagyon nehezen reparálható. S még nezebb akkor, ha csendőr által nyilvánosan megbuzéroltatik.

Előfordult már, hogy az ekként megbuzérolt leány, bár teljesen tisztán került ki az ellene pletykaszerűen felhozott basonló vádaskodás alól, mert a csendőri nyomozat se tudott kideríteni rá semmi olyast, a mi a felhozott vádat csak legkevésbé is valószínűsithette volna, mégse tudta túlélni a megszégyenítést, öngyilkossá lett s az akkor megejtett hullabonczolás is teljes érintetlenséget igazolta.

Nem állítható, hogy éppen a csendőri eljárás okozta szegény kergette a halálba ezt a tulságosan önérzetes leányt, mert igen valószínű, hogy a falujabeliek folytonosan erősödő gyanúsítása s pletykálkodása érlelte meg benne az erro való szándékot, de hogy a csendőri eljárással való megszégyenítése csak siettette annak végrehajtását, az legalább is bizonyosra vehető.

Ilyen esetekben tehát szigoruan szemelött kell tartani az utasítás idevágó határozványait. Kerülni kell az elhamarkodást és a nyilvános nyomozást mindaddig, míg csak megdönthetetlen bizonyíték nem áll rendelkezésre.

Abban az esetben pedig, ha csak valamennyire valószínűsíthető vádról van szó, titokban, feltűnés nélkül kell a további adatokat gyűjteni mindaddig, míg a felhozott vád vagy gyanu bizonyítására elegendőnek nem mutatkozik s akkor is a kir. ügyészségnek kell az esetről előbb jelentést tenni, annak elhatározását kikérni és annak az értelmében eljárni arról is inkább, mert ha a vád bizonyítására a nő szakértői megvizsgálása is szükségessé válik, azt a csendőrségi II. szolg. utasítás 114. §-a értelmében a csendőr sohasem rendelheti el a saját hatáskörében, hanem minden ilyen esetben az illetékes bírósághoz kell e miatt fordulnia.

Az Intasihnatl (altó monyasszony) hegye.

A xohimilkói uszókerék.

Mexikói képek.

Vigyázzunk tebát és hasonló óvatossággal kezelendő bűncselekmények nyomozásánál haszontalan falusi pletykák által magunkat félrevezetni ne engedjük; kerüljük az elbarmarkodást, valakinek ok nélkül pellengére állítását, mert ezzel nemcsak magunknak szerzünk esetleg súlyosabb természetű kellemetlenséget, hanem a gyanúsított és hozzátartozói felve őrzött becsületén és jó hírnévén is soha helyre nem hozható csorbát ejtünk, esetleg az utóbbiaknak örökös gyászt, magunknak pedig örökös lelki furdalást okozhatunk.

A föld vasérckészlete.

Amerika a jövő 1912. évben fogja megünnepelni óriás fejlettségű vasiparának 100 éves jubileumát. Ez alkalommal érdekes adatokat gyűjtöttek a föld vasérckészletének megállapítására és azon idő meghatározására, a mely alatt a föld vasérckészletének teljes kifogyása várható. A föld szárazföldi részének csak 75.2 százalékát ismerjük vastartalma tekintetében. A feldolgozásra váró vasérc mennyiségét 22,408 millió tonnára becsülik, a mi kb. 10,200 millió tonna olvasztott vasnak felel meg. A föld ismert, de még feltöretlen vasérckészletének nyere anyagát 123,000 millió tonnára becsülik, a miből 53,000 millió tonna vasat émezett föl, 1901-ben már 41.2 millió tonna volt az elhasznált anyag, míg 1910-ben 60 millió tonna az elhasznált mennyiség. Ha ebben hozzászámítjuk, mennyit tehet ki az elhasznált, de használaton kívül helyezett, szóval ócskavas mennyisége, a melyet újból való megöntésre használnak, de nem tekintetjük visszanyerhető anyagnak a kopás révén elpusztult anyagot és a vasbetonban például fölhasznált, szintén nem csakély mennyiséget, a melynek fölhasználását örökös jellegűnek, tebát soha vissza nem nyerhetőnek kell jelezniük, akkor az évenként fölhasználandó 60 millió tonna csak 50 millió tonna új vasanyagnak felel meg. Azonban a vaszükséglet állandóan nagy mértékben fokozódik, úgy hogy a jelenlegi emelkedés mellett 20 év múlva eléri a 100 millió tonnát, a mely mennyiségből már le van vonva az újra visszanyert vas mennyiség és így a fent kimutatott 60,000 millió tonna vasérc körülbelül 600 év alatt teljesen elfogy. A vasérc mennyisége a világ termelőhelyei szerint következőleg oszlik meg: Európának 12,032 millió tonna a vasérckészlete, a melyből 4733 millió tonna vas nyerhető. A még várható mennyiség 4,102.8 millió tonna, melyből 1208.4 millió tonna vas kerül ki. A többi mennyiség nagyobb része Amerikára esik, legkevésbé Ausztráliára.

Az európai államok, sorrendjében a számottevő államok között az olyanok, a melyekben legalább 100 millió tonna a lehetséges vasérc és 50 millió tonna a nyerhető vas, első Németország és utolsó Magyarország.

A legtöbb államban a vastermelés nem éri el ezeket a mennyiségeket. Egész Amerika 9855 millió tonna vasércet rejt magában, melyből 5154 millió tonna tiszta vas nyerhető. Hogy mi lesz majd akkor, ha a föld vasérckészlete kifogy, azt senki sem tudja. Lehet, hogy addig a famennyiség újra óriási tömegre szaporodik, vagy új vasptóló anyagot fedeznek fel, vagy még jóval előbb találják meg az építésnek és gépiparnak azt a módját, a melynek talán századrész annyi vasra sem lesz szüksége, mint a maénak.

KÉPEINKHEZ.

Mexikó.

Szövetséges köztársaság, Északamerika déli részén, a Csendes-oceán és a Mexikói-öböl közt fekszik. Összesen 27 államra oszlik fel. Hasonnevű fővárosa egyike Amerika legszebb városainak. Mexikót Solti és Pinzon spanyol tengerészek fedezték fel 1508-ban s 1509-ben már az aztékok által lakott egész birodalmat meghódították a spanyolok, s hosszabb ideig mint királyságot alkirályokkal kormányoztatták.

Mexikó később függetlenítette magát a spanyol uralom alól s 1810-től kezdve császárság czímmel az önálló államok sorába lépett. 1824-ben pedig már mint köztársaság szerepel, alkotmányt azonban csak 1857-ben kapott.

A múlt század 60-as éveiben Spanyol-, Angol- és Franciaországokkal összeütközése támadt s bár a Sotladban 1861-ben kötött egyezmény után a spanyolok és az angolok Mexikó támadásától visszaléptek, de a francziák addig folytatták a barcot, míg a köztársaság nagyobb részét el nem foglalták. Ugyanekkor Mexikó fővárosába bevonulva, nemzetgyűlést hívtak össze s azzal Miksa osztrák főherceget császárnak kiáltották ki és 1864 évi április 12-én meg is koronázták.

Mexikó tebát újból császárság lett. De nem tartott soká ez az újabb elnevezése sem.

Az Egyesült-Államok közbelépésére ugyanis Franciaország 1867-ben visszavonta csapatait Mexikóból, mire az elégedetlen köztársaságiak és a császárpártiak között már régebben lappangó belviszály kitört s előbbieket az állam függetlenítése érdekében harcba léptek.

Törekvésüket csakbamar siker koronázta. Queretáro tartományt csakbamar elfoglalták s ennek hasonnevű fővárosában Miksa császár elfogva — agyonlövették. Ezekután, a többi szövetséges államok hozzájárulása mellett, a köztársaságot újból kikiáltották.

Mexikó lakossága nagyobbbrészt az úgynevezett aztékok, vagyis a bennszülött indiánok és négerkegyűléke, kisebb részben pedig már a meghódítás óta bevándorolt spanyolok és bennszülöttek összeházasodásából származó kever-ok. Nem valami szorgalmas és munkás nép. Ennélfogva az ipar és kereskedelem is csak az utóbbi időben lendült egy keveset.

S bár az azték népnek a régebbi időben eléggé fejlett kulturája és örökbecsű költészete volt, a folytonos elnyomatás és háboruszkodás az olyan való további fejlődését teljesen meggátolta, úgy hogy civilizáció tekintetében ez idő szerint igen hátramaradtak. Ez az oka aztán annak is, hogy ipara és kereskedelme csak nehezen fejlődik.

A képek, melyeket a jelen számunkban olvasóinknak bemutatunk, Mexikó egyes vidékeiről való felvételek.

Mexikói képek. — Miksa császár manzoleuma, mely azon helyen áll, a hol kirégezték.

HIREK.

Jutalmazás. A m. kir. földművelésügyi miniszter ur, az alsótöröcsvári őrshez tartozó Nieveld Viktor ez. őrmester és Bögözi Mihály csendőrnek, kik a töröcsvári m. kir. belépdállomáson 1910. évben előfordult állatcsempészeti esetek felderítése körül dicséretes és eredményes buzgalmat fejtettek ki, Fogaras vármegye alispánja előterjesztése alapján, 40 illetve 30 korona jutalmat adományozott.

Pályázat a cs. és kir. konzulátusoknál betöltendő hivatalnoki állásokra. A honvédelmi miniszter ur által, az 1911. évi december 29-én megjelent 47. számú Rendeleti Közlönyben közzétett értesítés szerint a cs. és kir. konzulátusoknál a jövőben előreláthatólag több hivatalnoki állás kerül betöltés alá.

Ezeket az állásokat a hivatalnoki állásokra jogosító igazolványnyal ellátott vagy 12. szolgálati évükben álló s hivatalnoki igazolványra igényvel bíró azok a fiatal, nőtlen, intelligens, irodai szolgálatban jártak, jól minősített és feltétlen megbízható altisztek nyerhetik el, a kik a magyar és német nyelvet szóban és írásban tökéletesen bírják.

Oly altisztek, a kik a Rumániában levő cs. és kir. konzuli hivataloknál óhajtanak ily alkalmazást elnyerni, az említett feltételeken kívül még a román nyelvnek szóban és írásban tökéletes ismeretét is igazolni tartoznak. Azok a pályázók, a kik a magyar és német nyelvnek szóban és írásban tökéletes ismeretén kívül a tót, horvát vagy a szerb nyelvekben is jártasak, előnyben részesülnek azokkal a pályázókkal szemben, a kik csak a magyar és a német nyelvet bírják. A folyamadóik által sajtóközülget irt, a cs. és kir. közös külügyminisz-

terhez czimzett, s a parancsnokságok véleményezésével is ellátott kérvények a honvédelmi miniszter urhoz terjesztendők fel.

Kérelmek. Balogh József, Nagyócsán (Zólyom vm.) állomásozó csendőr kéri Kátai György, Lukács Kálmán, Bogár Ferencz és Csonka János csendőröket, kik a próbacsendőri tanfolyamot vele együtt 1909. április havában Budapesten végezték; továbbá Palóczki József, Szolnokon állomásozó ez. őrsvezető kéri Nagy Lajos ez. ez. őrsvezetőt, a kivel 1910-ben a békásmegyeri őrsön együtt szolgált; végül pedig Lovas Albert Szilágy-nagyfaluban állomásozó ez. ez. őrsvezető kéri Kovács János és Bodó Ádám csendőröket, kik 1908-ban a IV. kerület területén Rozsnyón vele együtt szolgáltak, hogy ezimüket vele tudassák.

Apoló kerestetik. Egy felvidéki városkában egy beteg uriember ápolására nyugdíjas vagy végkielegítéssel elbocsátott ügyes nőtlen csendőr egyén kerestetik. Fixtets bavi 60 korona és teljes ellátás. Közlebbi adatok lapunk szerkesztőségénél tudhatók meg.

KÜLÖNFÉLÉK.

Eredeti szökések. Ha valaki megírná a szökések históriáját, kétségkívül igen előkelő helyen méltatná az alábbi esetet, a mely természetesen Amerikában történt: A Georgia államban fekvő Washington városból egy rablógyilkost, S. B. Walkert szállítottak a rendőrök Augustába a minap. Walkert halálra ítélte a washingtoni esküdt-bírótság és szerdán kellett volna az ítéletet végrehajtani. Három rendőrtisztviselő volt állandóan Walker mellett a vasúti kocsiiban sas éber felügyeleten kívül a halálra-

ítéltnek a kezei is össze voltak erősen kötözve, úgy hogy a szökés szinte lehetetlennek látszott. És Walker mégis megszökött. Maguk a rendőrök is alig tudnak felvilágosítást adni arról, hogyan történt a szökés. Csak azt tudják, hogy Walker nyugodtan ült a helyén, míg egy alagúthoz nem érkeztek. Midőn az alagúton keresztül jutottak, Walker nem volt mellettük. A vonatot azonnal megállították s a rendőrök a szökevény keresésére indultak, de nem sikerült őt megtalálni. A szökésnek azonnal híre futamodott és száz felfegyverkezett férfi indult a halálraítélt megkeresésére. Még érdekesebbé teszi az esetet az, hogy Walker már másodszer szökött meg s kerülte el a fejére kiszabott halálbüntetést. Az első szökése egy hónappal ezelőtt volt, midőn egy nagy tömegnek kezében volt. A tömeg meg akarta lincselni. Walker azonban kisuillant a kezeik közül.

A nulla. A nulla vagy zéró, ez a sajátos számjegy, éppen azért terjedt el az egész világon, hogy a semmit jelöli meg. Azt lehetne hinni, hogy a számszereznek ez a kényelmes berendezése már ősidőktől fogva fennállott, ez azonban tévedés. A régiek is ismerték ép úgy, mint mi a tízes vagy százias számot, de a zérót és így tehát a tízedes számú számítást nem ismerték. A hinduk bölcselkedő szellemének, melyet talán a kínaiak kereskedőhajlama termékenyített meg, támadt először az az ötlete, hogy a semmi, vagyis annak a megjelölésére, a mi nem létezik, jelet találjon föl. Az említett népeknél ugyanis már a Kr. u. 6-ik században szerepel egy határozott jel a tízedik megjelölésére és már ennek az első zeronak is hosszukása, tojásdad alakja volt. Az arabok nagy tengeri utazásaik révén, a melyeket Kínába és Indiába tettek, az új és gyakorlati berendezkedést átvették a Keletre; így a zérót is. Az első zero Európában a 11-ik, vagy 12-ik században szerepel, de csak 1670-ben mutatott rá Monton lyoni csillagász a tízedes rendszer nagy előnyeire.

A piszkos vasutak ellensége. Párisban most egy Sewát nevű úr a nap hőse. Sewat úr néhány nap előtt még egyszerű polgár volt. Egyszerű pecsenyesütő, vagy mi egyéb és volt egy második osztályú vasúti jegye — s ennek révén egyetlen nap alatt nagy népszerűsége tett szert, Sewat úr ugyanis Páris egyik pontjáról egy másik városrészebe akart utazni. Felült tehát a vonatra. Itt nagy csodálkozással tapasztalta, hogy a vasúti kocsipárnázása kopott, helyenként rongyos és alaposan piszkos és poros is. A legudvariasabb formában figyelmez-

tette erre a vasut két hivatalnokát, a kik azonban tudomására juttatták, hogy a második osztályú jegy nem jelenti azt, hogy tulajdonának tekintheti az egész vonatot. Sewat úr tehát a következő módon iparkodott segíteni a bajon. Minden állomáson felkapott egy-egy párnát s abban a pillanatban, mikor a vonat már elindulóban volt, odacsapta az állomásfőnök lába elé ezzel a kiáltással: „Ilyen dicszónólba, hogy lehet emhereket ültetni.” Sewat úr természetesen a rendőrségre került s bár mindenki igazat adott Sewat úrnak, mégis elítélték 50 frank büntetésére. Az utasok azonban hálásak Sewat úrnak, mert most a vasúti társaság kénytelen gondot fordítani az elhanyagolt fülkékre. Magyarországon is elkelve néhány ilyen lelkes vasúti utazó mint Sewat úr.

A tízezer harang. Nemrégiben egy indiánus Hondurasban azt jelentette Blackiston régiségbúvárnak, hogy egy rézbányát fedezett fel. Közelebbi vizsgálat után Blackiston rájött, hogy tulajdonképpen ez a rézbánya egy régi templom, melyet joggal lehetne a 10.000 harang templomának nevezni, mert az ásásnál hihetetlenül sok harangot találtak. Úgy látszik itt a Mayys-kultusz egyháza állt, melyben a denevér istent tisztelték. Mind a harang, mely az ásásnál napfényre került, rézből van. A harangok alakja a legváltozatosabb és legkülönösebb, mert emberi és állati fejeket, meg alakokat, istenképeket ábrázolnak. Egyik ilyen harang teknősbékát ábrázol, egy másik sárkány alakú. Vannak olyanok, a melyeknek formái hűségesen utánozzák a mesebeli törpéket, a tulajdonképeni harang pedig a törpék szájnílása, Mindnyájuk között azonban a legtöbb denevér-alaku. Mindegyik harang pompás munka. Úgy látszik rézből kovácsolták őket, s ötvösművészek verték a díszeit. Mind egyszerű állapotban maradt meg. A nagyságuk különböző. Van köztük olyan, mely alig nagyobb egy gyűszűnyinél, van azonban rendes barangnagyságú is.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre és névtelen levelekre nem válaszol, kéziratos vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz — kényességénél fogva — nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel béklyóval ne küldjenek.

MOSKOVITS

anatomiai czipő- és csizmagyár részv.-társ.

M. kir. csendőrség, boszniai csendőrség, cs. és kir. közűshadsereg szerződ. szállítói

Budapest, Rákóczi-út 6. sz.

Nagyvárad

Ajánlja elsőrendű chevro- és boxbőrből készített különlegességeinek szerződéses árban, részletfizetési kedvezmény melletti szállítását. " " "

Kívánatra árjegyzéket bérmentve küldünk

1912. Külörsőkön, vagyis olyan örállomásokon, hol a csendőrség közbiztonsági szolgálatot teljesít, bálók, vagy bármely más mulatságoknak az őrsök által való rendezését nem tartjuk helyesnek, még akkor sem, ha annak tiszta jövedelme jótékony czélra lesz fordítva. Legjobb tudomásunk szerint e tekintetben a csendőrségi felügyelőség velünk teljesen egyetért. Az ilyen mulatságok rendezése elvonja — habár rövid időre is — a csendőrt az annyira fontos közbiztonsági szolgálat gondos és pontos teljesítésétől, adósságszűntetésre és fegyelmű zavarok elkövetésére ad alkalmat és megzavarhatja az annyira szükséges jó viszonyt a polgárság és csendőrség között. A csendőrlaktanyában holmi jótörök, zajos búcsú-, névételtyek stb. tartását teljesen helytelennek tartjuk és nem is hisszük, hogy ilyenek egy fegyelműt, komoly őrsparancsnok és tejjénységéből álló őrsön előforduljanak. Ha a csendőr mulatni, táncolni akar, találhat hozzáillő tisztességes társaságot a laktanyán kívül is; ahol pedig az őrsállomáson ilyen nincs, legjobb ha a laktanyában bajtársával elszórakozik és önképzésével foglalkozik.

Bilincs. Teljesen igaz van. Mi is helyesebbnek tartjuk, ha a fogoly megbilincselését a másodcsendőr végzi, a járőrvezető pedig mint tapasztaltabb és ügyesebb, ezalatt a foglyot szemmel tartja, annak esetleges ellenmozgulását, túmadását, ha szükséges, fegyverhasználatl is megakadályozza. Nagyon természetes, hogy a bilincselés után annak mikénti foganatosításáról a járőrvezető meggyőződnie tartozik.

Kiváncsi 1000. Próbálja kérni, hogy nem tud tökéletesen magyarul, az nem akadály.

Érdeklődő 600. Próbálja kérni, bár nem sok reménye lehet, hogy engedélyezik. Forduljon kérelmével tiszti előjárójához, az útbaigazítja; nem ismerve a viszonyokat, tanácsot sem adhatunk.

J. S. csendőr. 1. Nem. 2. Nyugdíj. 3. Ezt mi is szeretnénk tudni; sajnos felvilágosítást nem adhatunk.

Kurucz. 1. Kérjen utasítást őrsparancsnokától. 2—3. Az őrsparancsnoknak jelentendő és annak intézkedései szerint járandó el. 4., 5., 6., 7., 8. Jótétetségünk nincs, így kérdéseire felelni nem tudunk. Ha önéknél *«ajan szél fúj»*, arról mi nem tehetünk. Tanácsot: Jobb volna, ha ilyenekben nem kunczkodnék. 9. 10. Szolgálati ügy. 11. A csendőrnek ehhez semmi köze. 12. Legyen nyugodt, az őrsparancsuokra tudni fogja, hogy kit bizon meg.

M. S. Ha nincs 10 szolgálati éve, úgy végkielégítést kap, ha csak baját nem szolgálatban és abból kifolyólag szerzte, az utóbbi esetben nyugdíjra van igénye.

Havasli gyopár. Az esetben, ha a nő őrsparancsnok fűtési és világítási átalányt kap, úgy még akkor is ő köteles az tródit fűtteni és világíttatni, ha a közétkezésben ideiglenesen részt vesz.

T. J. Szolnok. 1. Mert a vasúti üzletszabályokban úgy van előírva. 2. Kivetelheti. 3. A vasúti alkalmazottak által az állomásokon közegetnek, mások által nem, hanem az illetékes helyen.

B. es. ez. őrsv. Igen, mert lopásból szírnazik.

1912. A ténylegesen és egyfolytában töltött szolgálati időhöz hozzáadandó az az idő, a mennyit a határozélen töltött, ha az őrszében a 10 évet meghaladja, nyugdíjra van igénye.

Túrözvölgy 133. 1. Nem, hanem a készütségencél. 2. Kérdése érthetőtlen.

Érdeklődő csendőr. 1. Nem. 2. Rendszeres tanisznyálással nem. 3. Rendszeres tanisznyálással az, ha az őrs legénységét külszolgálatban meuettkor magát szára ölelemmel állítja. Tiszti a kenyérből magával vitele még nem az. 1. Pótlék XIV. fejezet 25. pont.

K. K. Kérjen előbb igényjogszüneti igazolást, mert a nélkül nem fog sikerülni.

HIVATALOS RÉSZ.

Őrsfelállítás.

A m. kir. III. számú csendőrkerület budapesti szárnya területén, Vecsésen, 1911 december 30-án, egy öt főből álló őrs állítottatott fel.

A m. kir. VI. számú csendőrkerület pécsi szárnya területén, Dályokon, 1911 december 15-én, egy öt főből álló őrs állítottatott fel.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Tiszti rendfokozatáról kért leküszönése elfogadtatott:

Szabó Vincze, m. kir. VIII. számú csendőrkerületbeli hadnagynak.

Nyugállományba helyeztetett:

1912 január 1-ével:

Agotha Albert, m. kir. I. számú csendőrkerületbeli járásörmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant, mindennemű népfelkelési szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakhely: Homorodhéziv.

Orbán Sándor, m. kir. I. számú csendőrkerületbeli járásörmester, a megejtett felülvizsgálat eredménye alapján, mint «rokkant, népfelkelési fegyveres szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakhely: Körösbarafalva.

Okirattal megdicsértettek:

A m. kir. I. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Nagy Imre örmester 17 évi és Nyuguly Lajos ez. örmester 10 évi csendőrségi szolgálata alatt tanúsított jó magaviselete és pontos köteleesség teljesítésért, valamint az utóbbi öt év alatt a közbiztonság terén újból kifejtett igen buzgó és eredményes működéséért.

Elekes József ez. őrsvezető másodaltiszt kilencz évi csendőrségi szolgálata alatt tanúsított dicséretes magaviselete és magatartása, valamint a közbiztonsági szolgálatban kifejtett buzgó és eredményes tevékenységéért.

Nyilvánosan megdicsértettek:

A m. kir. I. sz. csendőrkerületi parancsnokság által:

Boldizsár Péter ez. őrsvezető másodaltiszt, mert 11 éven felüli; Baricz Sándor ez. őrsvezető másodaltiszt, mert 10 éven felüli; és Pál Ferenc ez. őrsvezető másodaltiszt, mert nyolcz éven felüli csendőrségi szolgálata alatt jó magaviselet, használhatóság és megbízhatóság mellett a közbiztonság terén is buzgó és eredményes működést fejtettek ki.

Bugyi István ez. őrsvezető másodaltiszt, az utóbbi négy év alatt a közbiztonsági szolgálatban újból kifejtett buzgó és eredményes működéséért.

Villamos és gőzerőre horendezett gyár távolból nem képes olcsóbban és jó hangszert szállítani, mint **REMENYI MIHALY**, a Ludovika Akadémia házi hangszerszaki-átja. Azazt ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, zsinbálm, harmonika, harmonika, fa-, rézfuvó-hangszet, húr, stb. míg **Romanyi** legújabb szüet-érve székét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik **Budapestről, Király-u. 58.** Külön költséggel díjaztat. Kiszéla világ minden részébe nagyban és kisnyitban. Az összes hangszerek javítása szakszertlen és olcsón. — Minden hangszerről külön külön árcjegyek kéréndő.

Varga Kálmán cz. őrsvezető másodaltiszt és Bacsa Imre csendőr cz. őrsvezető, mert hat éven felüli csendőrségi szolgálata alatt a közbiztonság terén buzgó és eredményes működést fejtett ki.

Ötvös Gábor cz. őrsvezető másodaltiszt, az utóbbi két év alatt a közbiztonsági szolgálatban újból kifejtett buzgó és eredményes működéséről.

Lukács Dénes cz. őrsvezető másodaltiszt és Jeszenszki András csendőr cz. őrsvezető, mert csendőrségi szolgálata alatt a közbiztonság terén buzgó és eredményes tevékenységet fejtett ki és jó magaviseletet tanusított.

Előléptettek:

1912 január 1-ével:

a m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában:

Farkas Kálmán, Vincze Béla, Kánya János, Hencz Lajos, Szabó József, Dobi István és Sós Mátyás őrsvezetők, *őrsvezető cz. őrmesterekké*; továbbá

Gáty László és Röckert Sándor cz. őrsvezetők, *őrsvezetőkké*;

az 5 évi csendőrségi szolgálat betöltése után:

1911 december 16-ával:

a m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában:
Bulyi József csendőr;

1911 december 6-ával:

a m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában:
Jani József csendőr; és

1911 december 20-ával:

a m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában:
Lakatos János, Gál András, György János és Orbán Miklós csendőrök, *csendőr cz. őrsvezetőkké*.

Katonai szolgálati jel:

A III. osztályú tiszti szolgálati jellel ellátott:

aldobolyi Rákosy Gyula, a VII. számú csendőrkerületnél létszám felett vezetett százados, felügyelői segéd-tiszt, 1911 december 28-án.

Az I. osztályú legénységi katonai szolgálati jellel ellátott:

a m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:

Nagy Mihály őrmester, 1911 január 11-én;

a m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában:

Bráth Dénes őrmester, 1911 november 7-én és Fángl János cz. őrmester, 1911 december 20-án;
A II. osztályú legénységi katonai szolgálati jellel ellátott:

a m. kir. II. számú csendőrkerület állom. nyában:

Korek Simon cz. őrmester, 1911 december 8-án,

Beslich Pál cz. őrmester, 1911 december 19-én;

a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:

Deli János cz. őrsvezető, 1911 december 3-án, Tóth

János I. cz. őrsvezető, 1911 december 16-án, Járdán-

házy Gábor őrmester, 1911 december 19-én, Fehér

József I. csendőr cz. őrsvezető, 1911 december 24-én;

a m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában:

Flóra Mihály cz. őrsvezető, 1911 december 22-én,

Seres Mihály cz. őrmester, 1911 december 23-án;

a m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:

Mente József és Csepi Kálmán cz. őrmesterek, 1911

december 9-én, Kaszala Péter cz. őrsvezető, 1911

december 10-én, Török Pál csendőr cz. őrsvezető, 1911

december 15-én;

a m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában:

Bihari László cz. őrsvezető, 1911 december 3-án;

a m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában:

Vass Mózes cz. őrmester, 1911 december 12-én és

Katona István őrsvezető, 1911 december 18-án.

HASZNALT IRÓGÉPEK

bármely rendszerben. — Állandóan nagy választék.

Glück M. Ödön,

Budapest.

irógép-kellékek szaküzletje.
Javitó-műhely.

IV., Liszt Ferencz-tér 18.
Telefon: 153-41. cz.

ÓRÁK, ÉKSZEREK

ezüstművek, china-ezüst dísz tárgyak

kizárólag legfinomabb minőségben (nyári áron bevezethetők.)

Legújabb angol rendszerű

részletfizetési
módszerek mellett is.

REICH MÓRÉS FIA

Órakereskedők és órásook
SZEGED 19.

Képes árjegyzék ingyenes bérletre.

VÁRNAY és FIA = BUDAPEST, =

VI., Liszt Ferencz-tér 9.

könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir.

— csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára. —

... Könyvek, levélpapírok, imakönyvek és írószerek dus választékban. ...

1912. évi előjegyzési naptáraink megjelentek,
azokat minden rendeléshez díjtalanul mellékeljük.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — 6 korona.
Égész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

A fegyelem helyes kezelése.

Irta: *Argus.*

Nagyon is óvatosan kezelhető témáról lévén szó, egyenesen rámutathatnék a Szolgálati szabályzat I. rész 16. és 17. szakaszaira, a hol úgyszólván bibliai idézetszerű magasztos szavakban olvashatjuk a fegyelem előnyös és áldásos hatását a katonai csapatokra nézve és azt is, hogy mily fontos kötelessége minél az előjárónak, mind az alárendeltnek az ott elmondottakhoz való szigorú ragaszkodás és alkalmazkodás.

Közleményemben egyrészt azokra a magukban véve jelentéktelennek látszó, de egymást követve a fegyelem helyes kezelését nagyon is hátrányosan befolyásoló apró-cseprő körülményekre s alig észrevehető jelenségekre óhajtok rámutatni, a melyeket alapos megfigyelés mellett úgy az előjárónak, mint az alárendeltnek tapasztalhatunk s a melyek, ha bamarosan és gyökeresen ki nem pusztítatnak, könnyen megmértelyezhetik a csapat fegyvelmezetségét. Másrészt pedig ismertetni igyekszem, hogy egy-egy előjárónak, mondjunk őrsparancsnoknak, mily sokféle ellentétrel kell megküdenie, míg egy-egy fegyelemellenes, kötekedő, fennhéjázó, kilívó modern s összeférhetetlen természetű alárendeltet a fegyelemre rászoktathat s annak áldásos előnyeit vele megismer-tetheti.

Éppen az őrsparancsnokra pedig csupán azért hivatkozom itt, mert köztudomásu, hogy a csendőrség szét-szört helyzeténél fogva a fegyelem-kezelés oroszlanrésze rájuk háramlik. Tiszti előjárót csak ritkán, évenként alig ötször-hatször lát a külsősbeli csendőr s akkor is csak rövid ideig, legfeljebb 24 óráig. E rövid idő alatt pedig még a máskor fegyvelmetlen természetű csendőr is vigyáz magára s úgy viselkedik, hogy ellene kifogás fel ne merüljön, mert jól tudja, hogy olyan előjáróval áll szemben, a ki, ha nyomtatókos körülmények kívánják, illetve indokoltá teszik, a vele szemben észlelt kifogások minál azonnal fenytő megtorlással élhet.

A tiszt előjáróknál ennél fogva csupán ellenőrizik és irányítják külsőrszékön a fegyelem kezelését s tényleg csak akkor és ott lépnek közbe, a hol az a megzavart rend és fegyelem helyreállítása érdekében szükségesnek mutatkozik. Az általános fegyelem-kezelés pedig, mint fentebb

is említettem, az altisztekre, helyesebben az őrsparancsnokokra is hárul.

A csendőrség igen sokféle csapatnemből s még többféle rendfokozatu és alkalmazásu katonai egyénnel egészíti ki magát s bár elvitázhatatlan, hogy a fegyelem kezelése a katonai csapatoknál ép úgy a Szolgálati szabályzat idézett részeinek szellemében és a legszigorubb követelményeknek megfelelően történik, mint nálunk, mégis azt tapasztalhatjuk, hogy a bányféle csapatbeli, a hányféle rendfokozatu, illetve alkalmazásu katonai egyén került hozzánk, mindannyinak különféle fogalma van a fegyelemről.

Igaz ugyan, hogy a fegyvelmezetség vagy a fegyvelmetlenség legtöbbször az egyén vérmérsékletétől és a környezet befolyásolásától is függ, de az is bizonyos hogy az a katonai egyén, a ki szolgálati idejét bent a csapatban tölti le, mindig fegyvelmezettebb, mint az, a ki mint küldöncz, tisztiszolga vagy más kiküldötött alkalmazásban tölti le szolgálati idejének nagyobb részét.

Sokan azt is hangoztatják, hogy a fegyelem helyes kezelése nem is olyan nehéz, mint a milyennek azt egyik-másik előjáró állítja.

Ebben van is némi igazság. Csakhogy ez nem az altisztek által vezetett kisebb különítményekről állítható, hanem csak a laktanyákban elhelyezett nagyobb csapatokról. Ezekkel szemben mindig sokkal könnyebb a fegyvelmet kezelni, mint kisebb különítményeknél, annál is inkább, mert a nagyobb csapat parancsnokának az alárendelt tiszt és altiszt személyzet is nagy segítségére van a fegyvelmet kezelésében. Emellett a legenyseg állandóan szem előtt lévén, nem igen ragadtatja magát fegyvelmestételekre, annál kevésbe, mert fegyvelmezettebb egyén mindig több van a csapatban, mint kilátásokra, fegyvelmetelleneségekre hajló s gy az előbbiekt szinte szinggerálják utobbiakba a fegyvelmet.

A csendőrsparancsnok azonban kisebb különítmény parancsnoka lévén, helyzete sokkal nehezebb és más elbíráltis alá is esik.

Eltekintve ugyanis a rendesen tiszt székbeli levő nagyobb létszámú vagy virosi szolgálatot teljesítő őrszektől, a melyek mindegyikébe már előrelátó óvatosságból is rendesen a megbízhatóbb, fegyvelmezettebb legényseget osztják be, a 4-6 főnyi őrsök igen gyakran

STOWASSER JÁNOS osás Árt és királyi udvari szállító, a cs. és kir. közös hadsereg, a m. kir. honvédség, valamint a m. kir. csendőrség szerződött szállítója és a **Ludovika Akadémia** házi hangszerszállítója, az **Ocskai és a szabadelmázott Rákóczi tárogató** feltalálója. **Budapest, Lánchíd-utca 5. Gyár: Öntőház-utca 2.**

Ajánlja saját gyárában készült összes vonós és fúvó hangszereit és alkatrészeket. **Harmonikák** országpusztíthatatlan hangokkal. Az összes hangszerek javítása olcsón eszközöltelek. Arjegyék minden hangszerről külön köldetik. **Magyarország legnagyobb vonós és fúvós hangszerek gyára.** 6

váltakozó legénysége felett legnehezebb a fegyelmkezelés.

Őrparancsnokukkal, legyen az járőrőrmester, őrmester vagy őrsvezető, éjjel-nappal együtt vannak, ismerik egymás baját-baját, örömet, együtt szenvedik el a szolgálat nehézségeit, tudják egymás hibáit s kiismerik őrparancsnokuk gyöngéit, a mikből legtöbb helyen még nem engedett bizalmaskodás fejlődik ki a legénység és őrparancsnoka között. Ha ilyen körülmények között csak egyetlen fegyelmellenes természetű ember kerül is az őrsre, ha nem is mindjárt, de hamarosan érezhető lesz a fegyelm lazulása, különösen ha az addigi fegyelmkezelés is gyenge alapra volt fektetve és ha maga az őrparancsnok is fegyelmzetlen természetű.

Egy olyan őrparancsnoknak, a ki előljáróiról rosszat beszél, azok tetteit, szokásait, rendelkezéseit alárendeltjei előtt nyilvános bírálat tárgyává teszi, sohase lesz fegyelmzett legénysége. Mert oktan beszédeivel és viselkedésével, esetleg saját hibáinak beismerésével és akarásával és tudálékoskodásával maga adja alárendeltjeinek a rossz példát.

Mi szüktség van pl. arra a nagyon sok helyen észlelhető eljárásra, hogy ha az őrparancsnok valamely jelentését a felsőbb parancsnokság akár írásbeli, akár értelemzavaró hibákért kifogásolja, lényegére nézve kétségbe vonja, vagy más hibát talál benne, ezeket a legénység előtt, természetesen fegyelmellenes kijelentések kapcsán felsorolni, s saját igazát ellentétes érvekkel bizonyítani s esetleg az előljárónak abban az ügyben való járathatóságát emlegetni?

A fegyelmkezelésben való legnagyobb tájékozatlanságra mutat, ha valaki azt hiszi, hogy ezen eljárásával alárendeltjei előtt a tekintélyét emeli. Mert hiszen, ha csakugyan hiba volt az és bizonyosan annak is kellett hogy legyen, a mit kifogásoltak, az adott kifogás csak oktató és megintó természetű lehet, a mit nem megszégyenítésnek, hanem a jövőre nézve mérvadóknak kell fogadni. Ellenvéleményeket hangoztatni pedig annál kevésbé tanácsos, mert lehet az őrs legénysége között olyan képzetű altszáz vagy esendőr, a ki szintén felismeri a jelzett hibát s már az őrparancsnok méltatlankodása alatt gúnyosan mosolyog, távozása után pedig mindenesetre megjegyzi: „pedig nincs igaz az öregnek!” s ha talán a többség közül valamelyik kételkedne, hát meg is magyarázza, hogy miért nincs igaz.

Ennek tehát sehol sem szabadna előfordulni. Mert a helyett, hogy mint az ilyenekben hibázott őrparancsnok hiszi, a tekintélyét emelné az említett méltatlankodással, az okosságát fitogtatni akarással, éppen az ellenkezőt, a tekintélye esökkenését, idézi elő, a mi pedig okvetlen a fegyelm lazulására vezet.

Hasonló hátrányára van a fegyelmnek a szolgálati dolgokban való engedékenység, t. i. egyes szolgálati

hibáknak részrehajlásból, esetleg jónkaratnak feltüntetni szándékolt tiltogó humanizmusból elnézése, eltusolás.

Előfordulhat ugyanis egyes mozgalmasabb őrsökön, hogy a bel- és külszolgálati teendők által nagyobb mérvben elfoglalt őrparancsnok írásbeli teendőit csak alig, vagy a legnagyobb erőfeszítéssel tudja elvégezni. Ilyenkor azután, ha van az alárendeltjei között meglehetősen irni, esetleg fogalmazni tudó altszáz vagy esendőr, ezeket is igénybe veszi, fogalmaztat, tisztáztat, másoltat, postáztat velök, csak hogy a szolgálati ügyködés hátrányt ne szenvedjen.

Az ilyen kiségitők egynémelyike aztán örül ennek a megbízatásnak, mert fel tudja fogni, hogy ezzel csak ismereteit gyarapítja, tanul s későbbi szolgálati idejére megfelelő gyakorlatra tesz szert. Akadnak ellenben olyanok is, a kik az ilyen munkát indokolatlan megterheltesnek tekintik, a szórakozástól való elvonatásukat panaszolják bajtársaik előtt s bizonyos ellenszolgálatásokra ezélezznek.

Egynémelyik őrparancsnok aztán, hogy az ilyen panaszkolókat a további kiségitésre jó kedvre hangolja, téves felfogásból akként igyekszik őket kárpótolni, hogy könnyebb szolgálatokat teljesített velök, esetleg szolgálatbani kényelmeskedéseket vagy más kisebb hibáikat szó nélkül elnézi, gyakori kimaradásokat engedélyez nekik, vagy a mi még rosszabb, az irodai ügykezelésnél való kiségitések alkalmával sürt vagy bort hozat s velök koczintgatva poharazik.

Természetes, hogy a többi bajtársak ezt irigy szemmel nézik s egyenletlenkedés támad közöttük a miatt, hogy a szolgálat terheesebb része alól egyik vagy másik kivonatik s különösen ha egyiket vagy másikat valami hibáért feljeleníti, már kész az áskálólás, árulkodás, hogy az őrparancsnok részrehajlóan jár el, egyiknek sokat enged, a másikat üldözi stb. s a vége az lesz, hogy a fegyelm meglazul, felbomlik az őrsön a rend. Előbb csak egymás között perlekednek, később már az őrparancsnokkal szemben is fokozottabb fegyelm- és tiszteletellenes viselkedést tanúsítanak s ezáltal nemcsak a maguk és az őrparancsnok helyzetét nehezítik meg és a szolgálat hátrányát idézik elő, hanem az egymást-érő fegyelmi fenytésekre is alkalmat adnak, felsőbb előljáróknak pedig mindenesetre felesleges munkát, bosszúságot és kellemetlenséget okoznak.

Pedig ha az őrparancsnok tudatában volna hivatásának s a fegyelm helyes kezelésére törekedne, már a legelső alkalmával kioktatná alárendeltjeit, de különösen a renitenskedőket, hogy a szolgálat érdekének előmozdítása mindenkinek egyformán kötelessége és mindenkinek érvényesíteni kell a tudását és tehetségét ahhoz az irányban, hogy a szolgálat semmiképen hátrányt ne szenvedjen.

A legjobb órák,

47

legszolidabb ékszer, egyszerűtől a legdrágábbig, egy készpénz, mint részletfizetésre 10 évi jótállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JÁNOS

művésznél Szegeden,
Javitások 5 évi jótállás mellett.
Arjegyök ingyen!

A túlságos engedékenység ép úgy a fegyelem hátrányára vezet, mint a túlságos szigorúság.

Az előbbit még a fegyelmi kihágásokra, fegyelemellenességekre kevésbé hajló alárendeltek is annyira kihasználják a hosszabb idő alatt a fegyver megszokás, hogy szinte kellemetlen lesz nekik, ha fegyvermezeitől parancsnok alá kerülnek. Az ilyen elkapott emberekkel szemben az előbb engedékeny őrsparancsnok többé sikeresen fel nem léphet, a talajt már elvesztette lába alól, nincs meg a kellő tekintélye és reménye se lehet rá, hogy elrontott alárendeltjeit a fegyelemre valaha rászoktathassa.

Az ilyen oktalan engedékenységeknek egyik hátrányos következménye az, hogy az alárendelt túlbizalmaskodóvá válik, a minek folytán, ha arra kerül a sor, hogy őrsparancsnoka csakúgy szolgálaton kívül valamireért figyelmezteti vagy felelősségre vonja, tréfával igyekszik elújni a dolgot, pajtáskodni kezd: ha pedig szolgálati érintkezésnél, kiballgatásnál történik a felelősségrevonás, kibívó modorban ellentmond, mindent jobban akar tudni s így a felelősségrevonás valósággal kínos párbeszéddé s a végén perlekedéssé fajul.

A szolgálaton kívüli együttes borozgatás, szórakozás, a hosszú téli estéken csupa unalomüzből való pénzre vagy nem pénzre kártyázás, az elődök, bajtársak vagy éppen a saját maguk elpalástolni sikerült régi bibáiknak, fegyelem- és rendellenességeik, szolgálatban elkövetett vétkecsokmányoknak időtöltésből való perktaktálása, magukban véve jelentéktelen dolgoknak látszanak ugyan, de különösen az engedékeny természetű őrsparancsnok mellett valósággal melegágyai a bizalmaskodás fejlődésének és megrontói a fegyelemnek.

De nincs jobb helyzete a túlszigort alkalmazó őrsparancsnoknak sem, mert az indokolatlanul vagy túlságos mértékben alkalmazott szigorúság hosszabb időn át még a legtürelmesebb embert is dacoskodásra, ellentállásra ingerli. Már pedig éppen a dacos ember az, a ki a csak azért is elve alapján leghamarabb fegyelem-sértésre ragadtatja magát.

Különösen nagy hátránya a fegyelem helyes kezelésének, ha az ilyen túlszigoru és nem méltányos őrsparancsnok a maga részére sok olyan szabálytalanságot megenged, amiket alárendeltjeinél meg nem tűr. Hiáhuvaló mentegetődzés az, hogy az alárendeltek ő érte nem felelősek, hogy ő mindenkor helyt áll magáért. Ezzel nem tudja azokat elhallgattatni, mert a spélda ragadó lévén, az alárendeltek már abban a reményben is fegyelemellenességekre ragadtatják magukat, hogy feljelentésük esetén viszont feljelentéssel bosszulhatják meg magukat.

Nem tudom mások miként vélekednek, de én a magam részéről oktalan szigorúságnak tartom pl. azt, a mit ha talán sok őrsparancsnoknál nem is, de imitt-amott tapasztalhatunk, hogy elve ellen van az éjfé-

ntánra is kiterjedő kimaradás engedélyezése. Egynémelyik, a társadalomtól visszahúzódó őrsparancsnok pedig valósággal üldözi azokat az alárendeltjeit, a kik üres idejüket polgári egyének közti — bár tisztességes — szórakozásra használják fel, tekintet nélkül arra, hogy ennek a társadalmi érintkezésnek hátrányos következményeit tapasztalja-e vagy sem.

Az itt felsorolt indokolatlan eljárások szintén fegyelemrontó következménynyel járnak, mert tudvalevő, hogy a szabályzat által biztosított jogok nyirbálása vagy teljes megtagadása általában ellenszenvet kelt az alárendeltekben előljáróik iránt s minden alkalmat megragadnak, hogy ha másként nem, hát fegyeleméértő viselkedésükkel vagy áskálódásaikkal annak bosszúságot okozzanak.

Ugyancsak hasonlóan helytelen és a fegyelemkezelésre hátrányos szokás az alárendeltekkel való érintkezésnél a gunyolódó, sértő, káromló szavak használata, a folytonos nyereség és ok nélküli zsémbelődés. Eleinte szokatlan, kellemetlen ez nekik, de hosszabb időn át úgy megezőkják, hogy már meg se tudják különböztetni, vajjon megszokásból-e vagy csakugyan rendreutasítás céljából zsörtölődik velök az őrsparancsnok. Ekkor aztán fel se veszik rá se hallgatnak, sőt egymás között az előljárót utánozva, kigunyolják, kinevetik.

Ha pedig önértetés, becsvágyó emberrel jár el így az őrsparancsnok, az a legközelebbi alkalommal panaszt tesz. Ismétlődő ilyen panaszok esetén aztán a tisztii előljáró is rájön, hogy tényleg az őrsparancsnokban van a hiba s bármily jóakarattal viseltessek is iránta, előtérbe kerül a fegyelem érdeke s éppen ebből a szempontból kénytelen felelősségrevonással élni, esetleg áthelyezéssel, sőt komolyabb esetekben az önállóságtól való elmozdítással gyökeresen rendezni a bajt.

Csak csalódás érheti tehát az ilyen morózus és jogokat nyirbáló őrsparancsnokot, ha azt hiszi, hogy folytonos emberóvó hangulattal s indokolatlan korlátozással fegyelmet tud tartani alárendeltjei közt. Mert ellenkezőleg éppen a fegyelem meglazulását s végeredményében teljes felbomlását idézi elő, a mivel nemcsak magának és alárendeltjeinek, hanem tisztii előljárójának is kellemetlenséget és bosszúságot okoz. E mellett megbizhatatlanná válik, az alárendeltek elidegenítik magától s megszűnik bennök az iránta való szeretet, tisztelet és ragaszkodás s éppen akkor fogja észrevenni ennek a hiányát, a mikor loginkább szüksége lenne rá. (Végekév.)

A bűnös lélektana.

Szemelvények dr. Kármán Elemér-nagyváradii kir. ügyész művéből.

3. A szélhámos.

(Vége.)

A szélhámos — németül Hochstapler — büntetteit a büntetőjog szintén csalásnak minősíti. Lényegében ennek is a hazugság a lélektani alapja, de míg a közönséges

Ha fáj a feje ne tétovázzék, hanem használjon azonnal **Beretvás-pastillát**

mely 10 peres alatt a legmarkesebb migraint és fejfájást elmulasztja. — Ár: K 1.20. — Kapható minden gyógytárban. Készít: Horovics Tamás gyógyszerész Kispalotán. Orvosok által ajánlva. Három dobozról ingy. postai szállítással.

csaló rendszeren otromba hazugsággal dolgozik, a szélhámós valóságos színészi dispositióval egész szerepet játszik el, a mely sokszor nagyobb intelligenciájú embereket is megtéveszthet, a nélkül, hogy ezeket az a szemrehányás érhetné, hogy együgyűek voltak.

Gazdag fantáziával, a mely mindenre talál valótlanságot, lepik meg a hallgatót, ehhez járul a hang, a sokszor előkelő fellépés, a hangkiejtés és arczmozdulatok, sirás és nevetés mindig kellő időben. Az igazi nagyobbstilű szélhámós lelkülete hasonlíthat ahhoz a színészéhez, a ki mikor szerepét játszsza, beleéli s érzi magát az alakítandó szerephez és szívéből sir, szívéből nevet. Tán nem egészen a véletlen dolga, hogy például Szendrei (Strassnoff) Ignác, a közelmúlt egyik legnagyobb szélhámosa, kinek bűncselekményeit alább adjuk, a színpadon is működött.

Strassnoff Ignác 1868-ban született, nagyon jóra való családból. Atyja, a ki hivatalnok volt, elemibe s gymnasiumba járatta, de az iskolai fegyelem inyére nem lévén, kereskedősegéd lett. Első büntetése két heti fogház volt lopásért, mert egy trafikban bélyegeket, szivart, aprópénzt lopott. Ezután kisebb lopásokért volt ismételt büntetve, majd 1888-ban pedig elrejtőzött a budapesti ötvösműkiállításban s ott magára záratta az ajtót, onnan kitört és ékszereket lopott. Ezért 3 $\frac{1}{2}$ évi fegyházra ítélték.

Itt kezdődik, mint a szélhámósoknál rendszeren, az áttérés a lopásról a csalásra. Alig hogy kiszabadult, buszjáratnál rubában járt körül a fővárosban; a ruhát természetesen csalás útján szerezve. Mint Inczedy László luszárifőbadnagy egy kötelestmesternél 4000 kötőféket rendel s 800 korona provizóttal vesz fel. Kilencz hónapi börtön, 1898 márczius 16-án szabadul s áprilisban mint gyűjtőfogházi lelkész könyveket rendel s legott pénzzé teszi. Újabb két évi fegyház. 1900 májusban már mint erdőbényei Bényei Lajos utazik a bécsi gyorevonaton, hercegekkel játszik makaót. Egyideig a Bécs körüli fürdőhelyeken okoz feltűnést, sőt a nők körül hódít s egy idősebb hölgytől házassági ígérettel 4000 koronát csal ki.

Majd különböző manővereken, mint orosz katonai attaché tűnik fel. Erre Amerikába vitorlázik, ott természetesen pénz nélkül megvesz egy hatalmas gyár-üzemet s néhány napra reá eladja. Természetesen sietett onnan Anglián át bazajónni.

Itthon — ez 1903-ban volt — püspökökre vetette ki hálóját. Mint Vértessy Góza miniszteri tanácsos látogatta meg a nyitrai, székesfehérvári és szombathelyi püspököket az üresedésben levő nagyvárdi püspökség betöltése tárgyában, napokat töltött udvarukban s ez alatt a saját maga és előkelő kollegái váltóinak rendezésére csal ki 3—6000 koronát. 2 $\frac{1}{2}$ évi fegyházbüntetése kitöltése után Horvátországban tünt fel s az akkor horvát-magyar válság megoldására kiküldött kormányközlegként hosszabb ideig szerepelt, mig le nem lepézték.

Annak idején a szombathelyi fogházban figyeltem meg Szendreit. Sommi sem lepte meg az embert úgy, mint az a csekély intelligencia, a melylyel rendelkezett, mert még a leggyyszerűbb fogalmazáshoz sem értett, és ismeretei teljesen hiányosak voltak; egyébként is sajnálhatnánk a hiányosság volt, a kiről senki se hitte volna, hogy ily szerepeket tud eljátszani.

4. A csavargó.

A csavargó mindig veszedelmes individuum, mert csak addig marad csupán csavargó, a mig nincs alkalma büntettet elkövetni. Csavargása, munkakerülése pszichológiájában a szokászerű büntetésével közös. Vándorló foglalkozásokra ma már nagyon kevés rendes foglalkozású ember adhatja magát; vannak egyes kereseti ágak, mint az üveges tót, a savenyuvizes, a szőnyegáruló népipáros, régibb idők maradványai, a kik tradíciószerűen űzik keresetüket az országban vándorolva. Egyélt ipáros és munkás csak akkor adja a fejét a vándorlásra, ha nincs munkája és nincs családja, nincs otthona, a hol meghuzza magát, mig ujra munkát kap. Ekkor nem marad számára más, mint az országot. Eleinte talán erre az emberre is áll az, hogy «varietas delectat» és abban a hitben indul el, hogy az idegenben jobb munkaalkalomra talál, de utóbb a testi fáradtság, nélkülözés, elrongyolódás, pizkosság és unalom gyengíti a testi és lelki erőt is. S ekkor a szabad országot különösen alkalmas arra, hogy az ember rossz dolgokon törhesse a fejét, bünteteket követhessen el észrevétlenül és tovább menekülhessen, az útszéli kocsimákban mindenféle gyanus elemekkel találkozók, tőlök tanuljon lopni, csalni, alkalomadtán rabolni és a mire a csavargónak nagy szüksége van: idegen munkakönyvre, igazolási-jegyre tenni szert és azt meghamisítani.

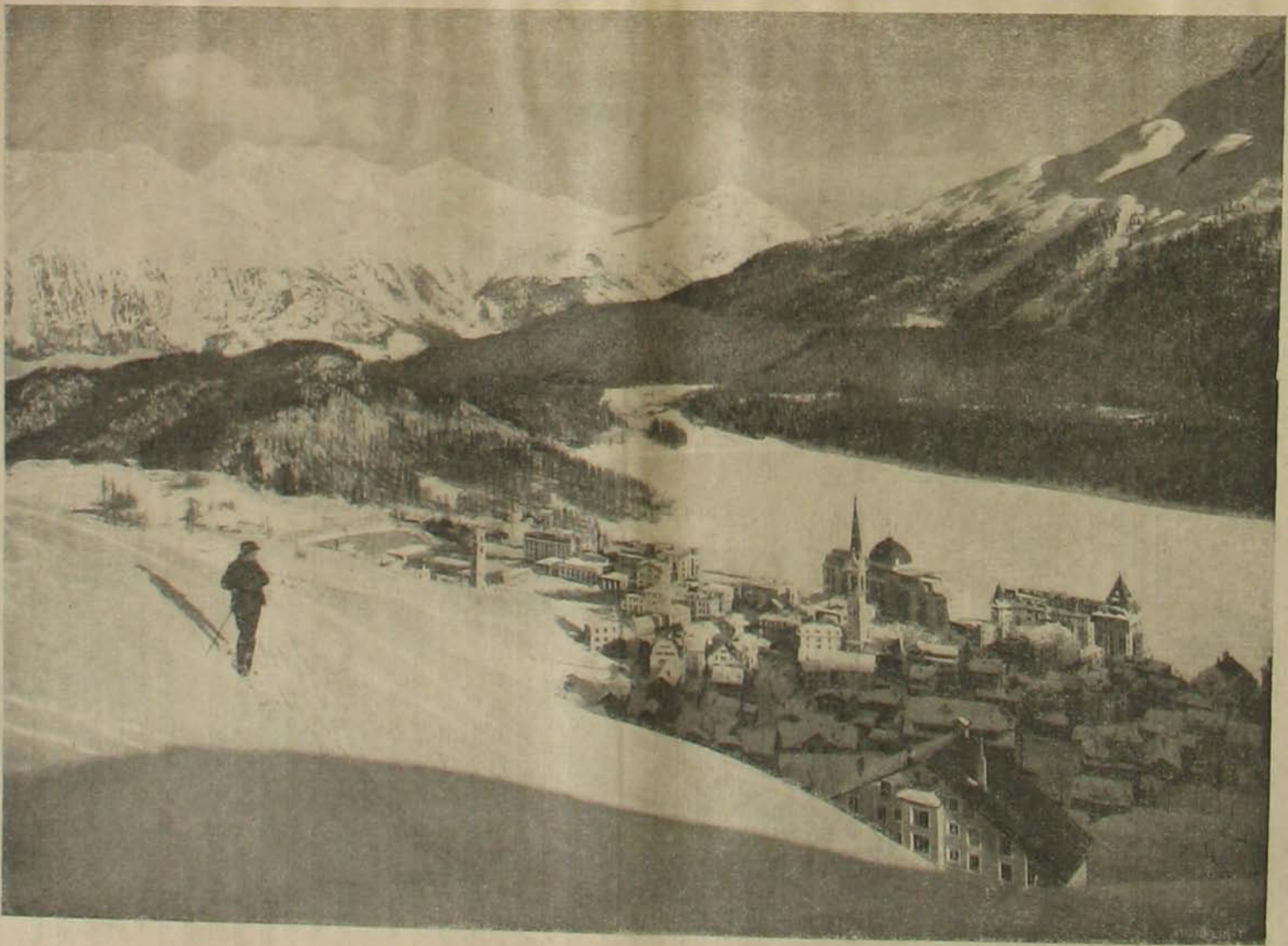
De a csavargók között bujdosik igen gyakran a nagyobbfajta büntettes is. Foglalkozása is magával hozza, hogy mindenünnen mennie kell tovább, jóllehet a nagyobbstilű gonosztevő a gyorsvonaton száguld ide-oda. Akárhány viszont a lerongyolódott csavargó köpenyét azért veszi fel, hogy szem elől tűnhessen, mint útszéli söpredék vagy a tolonczházban, dologházban esetleg apróbb bűncselekményekért a fogházban várhasse be, mig az elkövetett súlyos büntetése nyomában kelt vihar elült. Ezért a csavargás gyakran a főbűnjáró büntettel állhat kapcsolatban.

A csavargónak a tulajdonképeni főkategóriája abból a csekélyebb beszámítás alá eső, neurastheniás, többnyire degenerált és züllött eredetű vagy valami testi hibában szenvedő elemből kerül ki, a mely semmire nem való az életben. Nem fogadja fel senki, hulladékokból táplálkozik, istállóknak buzza meg magát, apróbb lopásra adja néha a fejét, vagy a rendőri közegekkel kocczanik össze, a mely mindenütt megállítja, így kerül kisebb doliktumokért a fogházba, a hol néhány napig jól élhet, de rövidesen onnan is kiteszik, hogy tovább bujdosson; egyedüli élvezete az alkohol, a mely lassan el is pusztítja.

A nyomorúság a legnyomorultabbjaival a hivatali életben gyakran találkozunk, de legelőnkebben maradt meg emlékezetemben az alábbi eset, a mely a csavargó életmód, a pathologiai jelenségek és a büntettek egybefüggőségét illusztrálja.

II. M. jó kereseti gépezet volt, a ki nyaranta cséplésekhez szegődve és az országnak hol ezen, hol azon a

Sanct-Moritz.

részén dolgozva, az utazó életmódot szokta meg. Egy erdélyi községben baleset érte utol: hallását elrántotta a cséplőgép, úgy hogy amputálni kellett. Huzamosabb ideig kórházban feküdt, a bol a kiállott fájdalmak következtében traumatikus neurosist is konstataáltak rajta, de gyógyultan elbocsátották. Illetőségi községébe küldték, a bol a község tartotta el, egyik nap ennél, másik nap annál a háznál kapott ellátást.

De úgy látzik a régi vándorkedv éledt fel csonka physikumában s ez az ember féllábával faluról-falura, városról-városra Styrián, Bajorországon, Szászországon, Poroszországon át Hamburgig vándorolt, két-három év alatt. Útját 25 rendbeli büntetés kiállása szakította meg: csavargásért, koldulásért, kisebb lopásokért, csalásért, mert állandóan jegy nélkül ült fel a gyorsvonatokra, hatóság elleni erőszakért, mert saját előadása szerint birtelen dühbe hozta, hogy ép őt a nyomorékot állítja meg a rendőr. Hamburgba érkeve bevetette magát a tengerparton kikötött ladikba és át akart evezni Amerikába. Természetesen elfogták és beszállították a friedrichsburgi tébolydába. Itt korlátozott elméjének találták, de elbocsátották. Ekkor huzajlott szülőfalujába, ugyanilyen uton, a melyet ismét elzárásbüntetések szakítottak meg. Alig félév múlva ismét elindult s így lett vizsgálati foglyommá, mert gyorsvonaton utazott ismét jegy nélkül és mikor leszállították s a rendőr bekisérte, azt arczul ütötte. A fogházban türelmesen viselkedett, tettét megbánja, élettörténetét értelmesen mondta el, a mi a vizsgálat során valónak bizonyult, azonban fejszédülésekről panaszkodott s arról, hogy az emberek, különösen pedig a rendőrök állandóan azért üldözik, mert nyomorék, végül, hogy neki minden áron utaznia kell.

5. A gyilkos.

Szokászerű büntetésekről oly értelemben, hogy a büntettes állandóan ugyanazt a büntetést követi el, a gyilkosságnál alig szólhatunk, mert hiszen arra, a ki egyszer embert meggyilkolt vagy szándékosan megölt oly hosszú büntetés vár, hogy újból alig követhet el büntetést. Az emberi élet elleni egyéb büntettek közül azonban a magzatelhajtással foglalkoznak szokászerűen azok a szülésznők, a kik «tanács és segély» czimén szoktak klienseket keresni; szokászerű büntettes az «angyalcsináló» is, a ki apró csecsemőket vállal el táplálásra, de szándékosan rosszul táplálván, elteszi láb alól, hogy újat szerezzen erre a célra.

Az ember életé kioltásának számos oka van: anyagi és nemi motívumok, szenvedély, gyűlölet, bosszú, nagyragyág, hiúság, irigység, vak düh, politikai s vallási fanatizmus.

Mindazonáltal a szokászerű büntetéseknél is van kapcsolata a gyilkossággal. A gyilkosság vagy emberölés miatt elítéltek legtöbbször a züllésből vad élvhajászatba és kicsapongásba, a kicsapongásból munkanélküliségbe s munkakerülésbe, a lopásból a lopásba, a lopásból a gyilkosságba lassan-lassan lesüllyedő egyéniség. Ez a

fejlődés, helyesebben alyedés tette a társadalom ellenességévé és a büntettes élet osztályosává. Ellenálló képessége a legnagyobb bünnel szemben is megszűnt.

A szokászerű büntettesnél tehát a gyilkosság a végállomás a bűnözés útján s ezért többnyire rablógyilkosság; az ölésre a teljesen elzüllött egyént az vitta, hogy áldozatát kifossza. A gyilkosság így rendszerint a kisebb kriminalitás körében is felüti fejét.

Amerikai esetek.

Az amerikai magyarok nagy ujaágjának a clevelandi «Szabadság» utóbbi számaiban meglehetősen jellemző amerikai eseteket találtunk, melyek közül három csinosat íme itt is bemutatunk.

Az egyiknek ez a lendületes czime van: «A virrasztó város». Az ember ebből nehezen sejtjené, hogy az alábbi igazi amerikai izü dologról van szó:

Egy kis ohioi városban, Oberlinben már napok óta nem aluznak az emberek. A kis városka lakossága félelem és rettegés között tölti az éjszakát. A munkában kifáradt férfiak álmatlanul, nyugtalanul és örökös aggodások között fekszenek ágyaikban s felriadnak minden zörrenésre. Hogy miért nem alszik Oberlin lakossága, arra a felelet igen egyszerű. A betörők annyira elszaporodtak és oly rendkívüli ügyességgel, mondhatni művészettel dolgoztak, hogy a legkitünőbb titkosrendőrök sem tudnak a nyomukba akadni.

Mintegy másfél hete annak, hogy a városkának minden reggel föltűnő esete van. Ijedt tekintetű férfiak, sópánkodó asszonyok gyűltek össze a városka különböző utcáin és tárgyalták az újabb betöréssel. Mert minden éjszakára jutott egy betörés, néha kettő, sőt három is. Az ilyen reggeli tanácskozásokon elhatározták, hogy megtorló lépéseket tesznek, másnap reggel azonban arczuk még rémültebbé vált, midőn az újabb betörés híre nyilvánosságra került.

Hiába volt minden elhatározás, hiába ígérte a város egyetlen rendőre, hogy szemfülesebb lesz, minden éjszaka gazdagabb lett néhány betöréssel. A város lakói között idagosság, félelem ütötte fel a fejét. A félelem pedig ragadós és észrevétlenül terjed. Így történt azután, hogy az emberek felfegyverozték magukat revolverekkel, puskákkal, zárlakat vertek az ajtóikra úgy várták szivszorongva a betörőt.

A betörések híre csupán az oberlini egyetem hallgatói között nem keltett megdöbbenést, sőt mondhatjuk,

FIGYELMEZTETÉS!

Ne vegyen addig grammofont, eufont, hanglemest vagy bármily más hangszert, amíg

REICH ALADÁR műhangszor készítő

BUDAPEST, VIII/6. NEPSZINHAZ-UTCA 27. SZÁM.

Csendőröknek 6% engedmény!

képes árjegyzéköt el nem kéri, amely ingyen lesz küldve. ::

Grammofon 22 K, eufon 35 K, hanglemezek 2.40 korona.

Téli élet a svájcezi alpesekben — Hockey-játék a saent-móritzi tavon.

hogy a fiatal emberek batározottan jó néven veszik a szurtos arcú éjjeli kalandoroktól, hogy egy kis felfordulást csináltak. A rémhíreket ugyanis arra használják fel az egyetemi hallgatók, hogy kisebb csapatokra oszolva elmennek a lányok bázak ablakai alá és egyik nótát a másik után énekelik. És míg a szülők a betörőktől való félelem miatt nem tudnak aludni, az oberlini lányokat az aggasztja, hogy eljönnek-e az egyetemi hallgatók az ő ablaka alá s énekelnek-e majd.

Az egyetemi hallgatók szerenádjait nemcsak a lányok veszik igen jó néven, hanem a papáik és mamáik is. Ezekben a bázakban kevésbé félnek a betörőktől és a viaszítás sem terbes. Vannak azonban olyan oberlini családok, a hol nemcsak a betörők garázdálkodásai ellen zúgolódnak, hanem az egyetemi hallgatók éjjeli zenéi ellen is. A panasz lehangosabb azokban a házakban, a hol felnőtt leányok is vannak, a kiknek ablakai alatt nem csendül fel az egyetemi hallgatók dala.

Ilyen veszedelmet zúdítottak most Oberlin város lakóinak a nyakába a betörők és így viaszítanak éjszakákat a kis város lakói.

A czim talán inkább, az lebetett volna, hogy: „Éjjeli zene a betörők ellen.»

A másik esetről már magyarabban beszél a czim: „Váltásdíj a tolvajoknak. Ebben az van elmondva, hogy az év elején nagy feltűnést keltett tolvajlás történt Pittsburgban, a hol a dúsgazdag Thaw-család egyik tagjának, Taw Vilmosnénak a lakásából, mialatt a család vacsoránál ült, ismeretlen tettesek elloptak egy csomó ékszert, a melyeknek értékét legalább is negyven ezer dollárra lebetett becsülni.

A család természetesen költséget nem kimélve, mindent elkövetett, hogy kinyomoztatbassa a tolvajokat s kézrekeríttesse azokat, annál is inkább, mert az ékszerek egy része régi családi ereklye volt.

A rendőrség és a mozgósított magán-detektívek csapata azonban mindössze annyit tudott hosszas fáradozás után megállapítani, hogy a vakmerő rablást nemzetközi tolvajok követték el, a kik zsákmányukkal Pittsburgból Chicagóba mentek. A rablók, úgy látszik, nem igen mertek hozzákezdni az ékszerek értékesítéséhez, mert néhány hét múlva levelet irtak Thawné férjének. azzal az ajánlattal, hogy husz ezer dollár lefizetése ellenében bajlandók a lopott kincseket hiánytalanul visszaszármatatni. A z egyezkedés nem indult meg azonnal, mert a detektívek a levél alapján még egy kísérletet tettek a tolvajok kinyomozására, ezeknek azonban sikerült továbbra is elrejtteni magukat. Csakie akkor szánta rá magát a család a váltásdíj megfizetésére, a mikor egy újabb levélben tudomásukra hozták, hogy a családi ékszereket a tolvajok darabokra törve akarják értékesíteni, nehogy gyanút keltsenek a gyémántokkal.

Eleinte az volt a feltevés, hogy a háza társabeli alkalmazottak közül valamelyiknek tudomása volt a rablásról s ez a feltevés csak akkor lett valószínűtlenné, a mikor a tolvajok megtették az ajánlatot, hogy hiánytalanul visszaszolgáltatják az ékszereket, ha azok becsértékének a felét, huszezer dollárt, nekik megfizetik s nem kutatnak többé utánuk.

Kölcsönös meggyezés után megtörténtek az intézkedések a kicserélésre, de a kijelölt találkán a tolvajok megbizottja nem jelent meg. Második találkát jelölték ki ekkor s miután hónapokig leveleztek a titokzatos chicagói alakokkal, ezuttal sikerült végre Thawéknak visszakapni családi ékszereiket. A hatóságok most már minden reményről letettek, hogy valaha is kézrekerítsék a vakmerő nemzetközi tolvajbandát.

Nem kevésbé ijnom a barmadik eset, melynek „Betörő gavallérok» a czime. Maga a történet arról szól, hogy a Pennsylvania állambeli Waingshtonban a bíróság bírom előkelő családból származó fiatal ember felett mondott ítéletet a minap, a kik tizenkilenc betöréses rabláseban vallották bűnösnek magukat. Az elítélteket, miután az Egyesült-Államok haditengerészetének börtönében nem volt számukra hely, a huntingtoni állami börtönbe szállították.

Az egyik elítéltnak az édes anyja elájult a tárgyalás alatt, a másiknak apja a rázkódtatások miatt élet-balál közt lebeg s alig van egy is a vidék előkelő családjainak leányai között, a ki ne úgy találná, hogy olyan prémekeket, selyemruhákat, ékszereket visel, a melyet ajándékol kapott a fiatalemberektől, a kik rablás útján jutottak ezekhez a tárgyakhoz.

A subanczok, a kiknek büntetési idejét nem szabta meg határozottan a bíró, a tizenkilenc éves Joseph Carter, a városi egészségügyi felügyelőnek a fia, a husz éves James Dudley, a kinek az apja egyike Washington legvagyonosabb kereskedőinek és a tizenkilenc éves Eugen Wheeler szintén jómódu szülők gyermeke.

A báromtagu díszes társaság betöréseivel hat hónap óta valósággal rettegésben tartotta az egész várost. Sok esetben, hogy tolvajlásait nyugodtabban hajtbassák végre, gyújtogatásokat idéztek elő a kiszemelt ház környékén, ezt azonban erősen tagadták a bíró előtt s nem is sikerült minden kétséget kizárólag reájuk bizonyítani.

Az összelopkodott holmik értéke sok ezer dollárra rúg s a fiatalemberek valósággal két kézzel szórták a pénzt, a mit a rabolt holmik eladásából, értékesítéséből kaptak. Nagyszabású estélyeket rendeztek, a hol a város előkelő családjainak leányai is hivatalosak voltak, a kiket drága emléktárgyakkal ajándékoztak meg a bőközü gavallérok.

Ez a mértéktelen költekezés irányította reájuk a rendőrség figyelmét, a mely rövid ideig tartott vizsgálat után letartóztatta a három gavallér betörőt, óriási szenzácziót idézve elő ezzel a caelekedettel a város lakossága körében. Az egyes családapák minden lehető elkövetek, hogy megkímeljék leányaik nevét a nyilvános megvizsgálástól, a kik teljes jóhiszeműséggel fogadták el az ajándékokat, a mikről ily módon kiderült, hogy lopott tárgyak.

A fiatalemberek családjai is minden lehető megtettek, hogy fiaikat megmentés a börtöntől s ilt jön az esznek igazán amerikai ize, t. i. hogy a bíró bele is egyezett abba, hogy eltelint a büntetéstől, ha a subanczok haladéktalanul besoroztatják magukat a haditengerészetbe. Erre nézve meg is történt a kísérlet, de a pittsburghi sorozó-bizottság tudomást szerzett a fiatal emberek mljtjáról s a jelentkezőket elutasította.

Nem volt tehát más hátra, minthogy visszatérjenek Washingtonba s boismerő vallomást tegyenek a bíró előtt, a ki bizonytalan időre az állami börtönbe küldte a gavallér betörőket.

KÉPEINKHEZ.

Téli élet Svájcban.

Nálunk az idén még oddig jóformán hiro since a télnek. Az a vékonyka hótakaró, a mi imitt-amott esett, a szántóföld röget se takarta be s nagyobbreszt akkor mindjárt el is olvadt. A hol pedig az enyhe időjárás

mellett is maradt belőle valami, elmosta az utána következő pár napi esőzés.

Jégről meg épen nem is beszélhetünk. A mit az a téli időbe számítható pár napi hideg, az emberi hozzájárulással produkált, épen csak arra volt jó, hogy a jég-sport után vágyakozókat az e téli szezonra való beiratkozására beugraszsa s illuziókat keltvén bennök a további reménybeli szórakozásra, életkedvöket kissé felélénkítse.

Hu ábránd volt ez is. Egy enyhe éjjeli idő a jégbezfűzött összes reményeket tönkretette. Oda lett a lányos mamák jégbezfűzött reménye. Egyelőre vége lett a képzeletben már kivágott gyönyörű nyolczasoknak, mérész kanyarulatoknak és hőlításoknak.

Bezzeg nem így van Svájcban. A mint a jelen számunkban közreadott képeken is látható, ott ugyancsak vig téli élet van. Jóval hidegebb tél lebet ott, mert a mély té vizet már mostanra is annyira befagyasztotta, hogy a rajta keringő-nyüzsgő csoport a víz alá szakadás veszélyétől mit se tarthat.

Ki is használja a jókedvű fiatalság 'Tél apó eme kedves ajándékát. Korcsolyáznak derűre-borura. A kik pedig ezt megúják, a footballszerű bockyé játékok játszva, görbevegü botokkal kergetik a lapdát az ellentábor kapuja felé. Hogy aztán játék közben egyik-másik elterül a tükörsima jégen, az nem baj, csak növeli a jó kedvet és a biztosságra való törekvést.

Itt nállunk most még szomorúságot okoz ez a kép. Reméljük azonban, hogy nem sokáig. Talán csak nem lesz folyton jögtelen telünk. Az idén talán csak megvalósul már az a jó reménységgel biztató szállóige: nem eszi meg a kutya a telet!

HIREK.

Adományok. A létesítendő csendőrségi internátus javára Benedikty Gyula földbirtokos, a tápiószelci örs utján 50 koronát, a závodi örs pedig egy magántársulat által orvhaltszok feljelentéséért neki kiutalt, illetőleg felajánlott feljelentési jutalék fejében 2 K 90 fillért adományoztak. Az alap vagyona ezen adományokkal 25,453 K 51 fillérre emelkedett.

Templomfosztogatás. A fehérmegyei Polgárdin, eddig ismeretlen tettesek a katólikus temploma elrejtözve, annak bezárása után, a perhelyeket feltörték s azokból mintegy 200 koronát loptak el, honnan a templom ajtajának belülről történt kinyitása után, a zsinagógához mentek s annak ablakát betörve, oda behatoltak. A zsinagógóban a tettesek pénz nem találván, onnan nagyobb-értékű templomi szerezet vittek el. A tettesek közrekerítése iránt a csendőrség részéről széleskörű intézkedés tetetett.

Megtámadott járőrök. A tolnagegyei Bátaszéken, január 1-én éjjel 1/2 órákor, korcsmai verekedésen tettenért Schmidt Gáspár, rovvolt multu kömiveslegény, a vele szemben szolgálatilag fellépett Vas József esendőr, az örevozotó és Vágó Sándor esendőrből állott batuszékü örebeli járört megtámadta, Vas örsvezetöt tottlog bántalmazva, azon könnyü testisértest okozott és köpenyét is elhasított. A támadó ellen Vágó esendőr szuronyfegyvert használt és azt hasba szurva, súlyosan megsebesítette. A fehérmegyei Pázmádon, január 1-én délután 1/2 órákor Kutai János pázmánci lakos, Béla Mózes ellenőrző szolgálatban állott pázmánci különítménybeli ez. őrmestert, az utcán támadó szándékkal megrágnáta. Béla őrmester támadója ellen, annak súlyos sérülésével végződö kardfegyvert használt.

KÜLÖNFÉLÉK.

A sebészet haladása. A sebészeti tudományban nagy fordulatot jelentenek azok az újabb kísérletek, melyeket egyrészlől Carrel, a Rockefeller által alapított new-yorki sebészeti kísérleti állomás tudósa, másrészlől Küttner, az ismert bécsi sebész folytattak abban az irányban, hogy az emberi testről lemetezett tagokat ujakkal lehet pótolni. Küttner holttestekről levágott csontdarabokat basznált az eleven testbe való átültetésre, az úgynevezett transzplantációra. Ezt az átültetést elvben eddig is kivihetőnek tartotta az orvostudomány, de Küttner előtt senkinek sem jutott eszébe az anyagért a hullákhoz fordulni. Eddig eleven testekről leamputált csontrészeket használtak fel átültetésre, de az ezekkel való bánás rendkívüli figyelmet és gondokat tett szükségessé. A halott részekkel való eljárás sokkal egyszerűbb és Küttner a minap három tökéletesen sikerült esetet mutathatott be egy sebész-kongresszusnak. Az első esetben egy olyan emberről volt szó, a kinek rák-eredetű daganat volt a czombosontján. Operatív úton eltávolították a czombosont harmadik részét, s ezt egy hasonló czombosontszel pótolták, a melyet egy agybajban meghalt ember holttestéből fűrészeltek ki. Ezt a csontot, a melyet a halál bekövetkezése után tizenkét órával vettek ki a hullából, huszonnegy órára egy bizonyos preparált folyadékba tették, aztán beleplántálták a kioperált rákbeteg csont helyébe. A beteg az operáció után tizenegy hónappal már jól tudott járni és csipője normálisan hajlékony volt. A két másik eset közül az egyikben ugyancsak egy czombosont, a másikban pedig egy sincsont transzplantációjáról volt szó. A három eset sikere arra indította Küttner, hogy egy betegből eltávolítsa a tuberkulitikus czombosontot és egy hulla czombosontjával pótolja. Sőt egy másik tuberkulitikus betegnél kivette az egyik váll egész csontszerkezetét és egy hulláét tette a helyébe. Ma még nem tudja az orvosi tudomány, hogy az átplántált csont változatlanul és holtan marad-e meg az új szervezetben, vagy pedig vázául szolgál egy természetes ujjaépülésnek. Akárhogyan áll is a dolog, Küttner kísérletei a legérdekesebbek azok között, a melyek valaha e téren történtek.

A banán, mint orvosság. Egy német gyarmatügyi lap munkatársa következőket írja: Eddig nem tudtam, hogy a banán száraának levét kigyómarás ellen használják, de arról, hogy a vérzést milyen gyorsan elállítja, magamon győződtem meg. Egy napon, ngyanis lovaglás közben lebuktam, mellemben megpattant egy ér és sok vért hánytam. Magamhoz kérttem a védőcsapatnak átutazóban ott tartózkodó főorvosát, de nem tudott rajtani segíteni. A vérzést se a morfiumporok, se a mellembre rakott hideg borogatások nem állították el. Harmad nappra a sok vérzés annyira elgyöngített, hogy azt hittem, nem érem meg a reggelt. Egyszerre csak eszembe jutott, hogy a négeroknak van egy gyógyszerük, a melyet más bajoknak magam is sikerrel alkalmaztam. Hívtam M'bu (az elefánt) nevű fekete felügyelőmet és azt kérdeztem, hogy nem tud-e valami vérzéscsillapító néger orvosságot. M'bu zavartan lesütötte a szemét és így szólt:

Tudok egy szert, a melyik a vérzést azonnal elállítja, de az úr már nagyon sok vért vesztett és nagyon gyenge és attól félek, hogy ha az úr meghal, azt fogják mondani, hogy én mérgeztem meg a néger orvossággal és felakasztanak.

Tintát és papirost hozattam és a következő írást állítottam ki a néger részére:

— Ezennel megparancsolom néger felügyelőmnek, M'bu-nak, hogy bozzon nekem néger vércsillapító szert. Ha megbalok, ezért ő nem felelős, mert saját parancsomra adta nekem az orvosságot.

M'bu azonnal az ültetvényre sietett, a bol kivágott néhány fiatal banán-szárat. A szakács erre vizet forralt, a melyben kiáztatták a fiatal banán-szárakat úgy, hogy a víz nyálkás lett. Ebből a főzetből forró állapotban megkellett innom annyit, a mennyi egy porcellánceészét színültig megtöltött. Még egypárszor világosvörös vért hánytam, aztán a fáradtságtól elaludtam. A mikor négy óra mulva felébredtem, a vérzés teljesen megszűnt és egészen jól éreztem magam. Azután a banán-főzetből még egy csészét kellett meginnom, lehűtött állapotban. Miután a vérzések egészen megszűntek, óriási étvágyam támadt és a gyengeség csakhamar megszűnt. Nyolcz nap alatt ismét frissen éreztem magam és az egészségem teljesen helyreállt.

Az éhező-kopplalóművész. Succi, az egykor sokat emlegetett koplaló-művész, a ki valamikor beutazta az egész világot és koplalásával szép pénzt szerzett, nyomorban van. Ráuntak, mert a czirkuszok világában mindig csak a legújabb és a legszenzációsabb dolognak van keletje. Succi már évek óta nem tud szerződésbe jutni. Nagy szorultságban ismét Párisra gondolt, a hol 1886-ban diadalt aratott. Akkor a Grand Palaisba csodájára járt egész Páris; de még nagyobb sikere volt Travesbeu, a hol néhány napra élve eltemette magát, majd Ruenben, a hol nyolczvan óra hosszúságig állott egy oszlophoz támaszkodva egy helyen. Még egyszer úgy látszott, mintba rámosolyogna a szerencse; legutóbb a Montmartre egyik mulatóhelyétől meglehetősen kedvező szerződést ajánlottak neki, de a rendőség megtiltotta a mutatványát azzal a megokolással, hogy erkölctelenség egy ember szenvedésének bemutatása. Succi semmiféle tiltakozása sem használt és eddig összesen 1446 napon át — több mint négy év — koplalt mutatványa folyamán, a hatóság tilalma következtében nem koplalhat többé. Koldulnia kell, hogy éhen ne haljon.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre és névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz — kényességénél

fogva — nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel béléyeget ne küldjenek.

G. J. Olvassa el az 1911. évi 51. számban megjelent „Az igazságtalános altsátek a bírósági szolgálatban” című cikket, abban kérdésre is kimutató választ nyer.

J. A. Kérjen igényjogosító igazolványt, ha megkapta: igen. Kénese. Ki-ki a saját használatára maga tartozik beszerezni. Sz. R. 1884. Forduljanak királyi közjegyzőhöz, az majd útbaigazítja.

G. L. csendőr. Kérdezz meg a postahivatalnál. 2. Jelenleg nincsenek.

P. P. Őrsv. Forduljon valamely festőintézethez. A napilapokban talál elég címet.

1882. Nézetünk szerint nem forog fenn büncselokmány.

Ájtatosság. Nem. Lehet azonban, hogy abból indul ki, mi szerint Isten oltára előtt fegyverrel megjelenni nem lehet s ha ön ennek eleget tesz, nem követ el szabálytalanságot.

B. J. csendőr. 1. Budapest, VI. Károly-körút 10. sz. 2. Próbálja meg; hogy átveszik-e nem tudjuk, de alig hiszszük.

Cs. T. 960. Kérje újrafelvételét egykoronás bélégyelg oltott folyamodványban a honvédelmi miniszter úrtól. Az esetben, ha az újbóli felülvizsgálat alkalmával szolgálatköposnek találattik, úgy visszavétel esetén a régi illetéket és pótdíját visszakapja.

Síófok. A feloktetett erdőőrök szolgálattal használatra roudolt vadászfegyverrel elláthatók és azok fegyveradó mentesek L. 1887. évi 6515-VII sz. földm., ipar- és keresk. ügyi miniszteri rendelet. (Torvényes gyűjtemény.)

Érsekújvár. Magánúton.

1883. B. D. Úgy a végellátása, mint a kórházi költségek honnan való fedezése az orvosi vélemény és a kivizsgálás eredményétől függ. Nagy baj, hogy nem jelentette azonnal balosotót. Miután szolgálattal idejét nem írta meg, ellátási összegéről nem nyilatkozhatunk.

T. Sz. cs. cz. Őrsv. A száraz tényt tekintve: rablás.

Kardos. Vett értesítés szerint ezen állások jelenleg rondosés alatt vannak, így határozott útbaigazítást nem adhatunk. Forduljon esetleg az ottani posta- és távirtdahivatalhoz. Eddig a négy közpóztály szükséges.

Bátor. 1. Küldje el postautalványnyal. 2. Mivel nem tudjuk miben volték félre, tanácsot sem adhatunk. 3. Attól függ, mily szövegű kötelezvényt irt alá. 4. Ha még nincs betöltött 5 évo 900 korona. 5. Jelentse orskihallgatáson és kérje. 6. Az az ön által aláírt kötelezvény szövegétől függ; nem lehetetlen, hogy igen.

D. Gy. Nem udvarkepésok.

P. T. Őrmeister. Csak mező-, vad- vagy vasuti örök Wernld fegyverei adómentesok. A Kropatschek-féle tárkarabély után, ha vadászatra használatnak, fegyveradó fizetendő.

MOSKOVITS

anatomiai czipő- és csizmagyár részv.-társ.

M. kir. csendőrség, boszniai csendőrség, cs. és kir. közűshadsereg szerződ. szállító

Budapest, Rákóczi-út 8. sz.

Nagyvárad

Ajánlja elsőrendű chevro- és boxbőrből készített különlegességeinek szerződéses árban, részletfizetési kedvezmény melletti szállítását. " " "

Kivánatra árjegyzéket bérmentve küldünk

HIVATALOS RÉSZ.

Büntetőjogi döntvénytár.

Nem állapítottatott meg a zsarolás vétségének kísérlete, a mikor a vádlottak jogosan lehetnek abban a hiszemben, hogy a sértett büntetendő eseteleményt követett el, a midőn tehát a czég jogos követelésének meg nem fizetése esetére a sértett ellen a bünvádi eljárás megindítását helyezték kilátásba, nem forgott fenn részükről a jogtalanság tudata, a mi pedig a Btk. 350. §-ában ütköző zsarolásnak tényálladási eleme.

(Curia, 1911 május 10. 3526 1911. sz. a. I. Bt.)

Az 1907. évi XLIX. törvényezikk alapján kibocsátott 58,654/906. K. M. R. 2. §-ának II. b) pontja alapján a lélinvasuti gépészmérnök közhivatalnoknak tekintendő; ehhez képest a hivatali kötelességeire vonatkozó becsület-sértés hivatalból üldözendő.

(Curia, 1911 június 10. 4596 1911. sz. a. I. Bt.)

Őrsfelállítás.

A m. kir. IV. számu esendőrkerület beregzsizsi szárnya területén, Beno községben, 1912 január 1-ével;

a m. kir. V. számu esendőrkerület treneséni szárnya területén, Felsőszalutvain és a besztercebányai szárnya területén Nagybobroczon, 1912 január 1-ével;

a m. kir. VI. számu esendőrkerület győri szárnya területén Kerékteleken, 1911 december 26-ával; végül

a m. kir. VII. számu esendőrkerület dévai szárnya területén Batrinán, 1911 december 29-ével, 1-1 öt-öt főből álló őrs állíttatott fel.

Őrslovasítás:

A m. kir. III. számu esendőrkerület egri szárnyának tiszamiznai gyalogőrsé, 1911 december 25-ével lovasítottatott.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Előléptettek:

1912 január 1-ével:

a m. kir. I. számu esendőrkerület állományában:
Borák Lajos és Németh István X. cz. őrsvezetők, őrsvezető cz. őrmesterekké;

az 5 évi esendőrségi szolgálat betöltése után:

1912 január 1-ével:

a m. kir. V. számu esendőrkerület állományában:
Hrotek Mihály, Izsóf Alajos, Csökő József, Weisz József, Lüleý János és Bobor János esendőrök; továbbá

1911 január 1-ével:

a m. kir. VI. számu esendőrkerület állományában:
Párkus Mihály esendőr, esendőr cz. őrsvezetőkké.

Katonai szolgálati jel:

Az I. osztályú legénységi katonai szolgálati jellel ellátott:

a m. kir. V. számu esendőrkerület állományában:

Pekala Mikály járásörmester, 1911 december 20-án.

Járörvezetői jelvénynyel ellátottak:

A m. kir. IV. számu esendőrkerület állományában

Balácsi László, Mihalik József, Miklós Béla, Kovács János VI., Bárány Illés, Fejös Imre, Deleczig Jenő György, Tukács Ferencz, Benyás József és Schmidt Mihály esendőrök.

Lovaglasi jutalomdíj.

A m. kir. II. számu esendőrkerület állományában:

Rusz Lipót járásörmester, Varga Puzsó Márton cz. őrsvezető és Nagy Kálmán esendőr cz. őrsvezető 3-3 drb., Simon Vendel esendőr cz. őrsvezető és Kiss Gábor esendőr 2-2 drb.; továbbá

a m. kir. III. számu esendőrkerület állományában:

Csók Gábor cz. őrmester, Barkóczy János esendőr cz. őrsvezető, Soltész István, Bányai Mihály és Petró Béla esendőrök 3-3 drb., Lajtos Vendel esendőr cz. őrsvezető és Fekete Ferencz esendőr 1-1 drb.; végül

a m. kir. IV. számu esendőrkerület állományában:

Boda Miklós őrsvezető három drb., Győrei István őrmester két drb. és Fejös Lajos cz. őrmester egy drb. 10-10 koronás aranyból álló lovaglasi jutalomdíjban részesítetttek.

Névváltoztatások:

A m. kir. IV. számu esendőrkerület állományában:

Nagyfejű János esendőr, a m. kir. belügyminiszter uruk 1911. évi 179.365/VI. a. szám alatt kelt engedélye alapján, vezetéknevét „Nagy”-ra változtatta.

A m. kir. V. számu esendőrkerület állományában:

Hrucsár János esendőr, a m. kir. belügyminiszter uruk 1911. évi 177.606/VI. a. szám alatt kelt engedélye alapján, vezetéknevét „Harsányi”-ra változtatta.

Házasságra léptek:

A m. kir. I. számu esendőrkerület állományában:

Mihály István járásörmester, Flórián Rózával, 1912 december 16-án, Apátzán.

Siklódi András cz. őrsvezető, Kovács Zsuzsannával, 1911 december 19-én, Alvinczen.

A m. kir. II. számu esendőrkerület állományában:

Kalló Péter cz. őrmester, Tóth Lidával, 1911 november 25-én, Hódmezővásárhelyen.

A m. kir. III. számu esendőrkerület állományában:

Deák Ignác járásörmester, Vágó Rózával, 1911 szept. 16-án, Jaszapátiiban.

A m. kir. IV. számu esendőrkerület állományában:

Pongrácz Károly cz. őrsvezető, Monspart Erzsébettel, 1911 d. cember 14-én, Pónyban.

Bratyinka János cz. őrsvezető, Melkó Annával, 1911 augusztus 13-án, Hetpán.

Darabán Flórián csendőr cz. őrsvezető, Bogdan Margit Rózával, 1911 június 13-án, Felsőronán.

Katona Miklós cz. őrmester, Kuffer Elza Jolánnal, 1911 november 12-én, Merényben.

Máté Ferenc csendőr cz. őrsvezető, Popovics Erzsébettel, 1911 november 19-én, Máramarosszigeten.

Váradi János cz. őrsvezető, Doros Máriával, 1911 december 9-én, Nagytarnán.

Jakab Mihály cz. őrsvezető, Márkus Veronikával, 1911 november 16-án, Visken.

Branca György cz. őrsvezető, Boródi Máriával, 1911 szeptember 23-án, Bárdfalván.

Erdei József cz. őrmester, Lórinicz Etelkával, 1911 november 26-án, Ilosván.

Györi Ferenc cz. őrmester, Rostás Idával, 1911 nov. 11-én, Alsószentmihályon.

A m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:

Tálos Szilveszter csendőr cz. őrsvezető, Szikora Erzsébettel, 1911 november 25-én, Balassagyarmaton.

Ribár Flórián csendőr cz. őrsvezető, Pavlovics Antonnával, 1911 november 25-én, Ótúrán.

A m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában:

Veress József cz. őrsvezető, Novák Rozáliával, 1911 október 29-én, Csikszentdomokoson.

Nagy Lázár cz. őrmester, Imre Blankával, 1911 decz. 10-én, Hévízen.

Gagyfi Ferenc cz. őrmester, Budai Idával, 1911 decz. 4-én, Petrosényban.

A m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában:

Szikora István cz. őrmester, Kató Juliannával, 1911 december 7-én, Büdöszentmihályon.

Benkő Mihály cz. őrsvezető, László Erzsébettel, 1911 november 19-én, Szamosdoboson.

PÁLYÁZATOK.

Egy irnoki állás a kovásznai királyi járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 400 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a kérdívásárhelyi kir. törvényszék elnökéhez 1912 január hó 21-ig.

Egy központi és egy esetleg két járási irnoki állás Fogaras vármegye törvényhatóságánál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 400, illetőleg 320 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. A járási irnoknál hat havi előzetes próbasszolgálat igazolása. Kérvények Fogaras vármegye alispánjához 1912 január 20-ig.

Egy hivatalsszolgai állás Kisküküllő vármegye alispáni hivatalánál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz 240 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. A német és román nyelv ismerete. Kérvények Kisküküllő vármegye alispánjához 1912 január hó 16-ig.

Egy hivatalsszolgai állás a hosszúsnai kir. járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz 160 korona. Ruháilletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények az erzsébetvárosi királyi törvényszék elnökéhez 1912 évi január hó 31-ig.

HASZNALT IRÓGÉPEK

bármely rendszerben. — Állandóan nagy választék.

Glück M. Ödön, Budapest.
írógép-kellékek szaküzlete. IV., Liszt Ferenc-tér 18.
Javitó-műhely. Telefon: 153 - 41. sz.

ÓRÁK, ÉKSZEREK

ezüstneműek, china-ezüst disztárgyak

kizárólag legfinomabb minőségben gyártáson beszerzettek.

Legjobb angol rendszerű

részletfizetési
módszattal mellett is.

REICH MÓR ÉS FIA
ékszerkészítők és óráskok
SZEGED 10.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

VÁRNAY és FIA = BUDAPEST, =

VI., Liszt Ferenc-tér 9.

könyvnyomda, könyv-, papír- és írószer-kereskedés, a magyar kir.
— csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára. —

... Könyvek, levélpapírok, imakönyvek és írószerek dus választékban. ...

1912. évi előjegyzési naptáraluk megjelentek,
azokat minden rendeléshez díjtalanul mellékeljük.

